

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Polisə atəş
açan
qatil
öldürüldü**
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27-28 yanvar 2018-ci il Şənbə № 20 (6909) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Bayılda sürüşmə fəlakət həddində -
nazir əraziyə gəldi**

2000-ci il
hadisəsi
təkrarlana
bilərmə...

yazısı səh.12-də

**AŞ PA həmməruzəçiləri
Azərbaycana gəlməyə pul tapmır**

yazısı səh.2-də

**İlqar Məmmədov müəmması-azadlığa
buraxılacağı üç mümkün tarix**

yazısı səh.3-də

**ABŞ-ın dünyada söz çəkisi
azalıb-səbəblər**

yazısı səh.9-də

**Dünya çempionumuz Bakıda
"BMW" ilə adam öldürdü**

yazısı səh.2-də

**Ziya Məmmədovun qardaşı oğlu
şarikini tutdurub**

yazısı səh.4-də

**"Uşaqlara narkotik tərkibli
konfetlərin paylanması
uydurmadır" - DİN**

yazısı səh.2-də

**"Stratfor" ABŞ-ın hədəflərini
nişan verdi - Rusiya və...**

yazısı səh.5-də

**Azərbaycan iqtisadiyyatında
şaxələnmə - perspektivdə
nələr gözlənilir...**

yazısı səh.6-də

**Türkiyə Rusiya üçün niyə
çətin tərəfdaşdır?**

yazısı səh.13-də

**Hava sərtləşir, qar yağacaq
- dövlət qurumları
hazırdırmı...**

yazısı səh.12-də

Azərbaycana görə anti-Rusiya isterikası -

İRƏVANA "YENİ APREL"

SİQNALI

Ermənistanın üç dərdi - bahalaşma, Bakıya verilən Rusiya silahları, bir də...; işğalçı ölkədə əhali həm də Moskvaya qarşı küçələrə çıxmağa çağırılır; düşmən oturduğu budağı kəsir...

yazısı səh.8-də

Cahangir Hacıyev dövləti yenə çətin vəziyyətə saldı

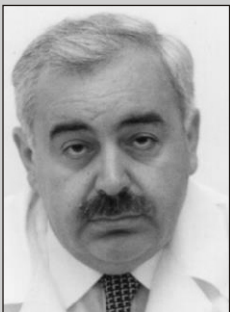
Londona Beynəlxalq Banka qarşı şok məhkəmə qərarları; ailəsi "Dumanlı Albionda" yaşayan sabiq bankirə görə Azərbaycan hökuməti 3,3 milyard dollar ödəməyə məcbur olacaq

yazısı səh.4-də

Əli Həsənov:
"Mehman Əliyevin
iddiaları kökündən
yanlış mülahizələrdir
və dövlətin
informasiya
siyasətini qaralamaq
məqsədi daşıyır"

yazısı səh.3-də

**Kardioloq Əhməd
Babayev:**
"İldə heç
olmasa bir dəfə
həkimə gedin!"

yazısı səh.7-də

Arzuxan Əlizadə:
"Böyük güclər
Azərbaycanda
hakimiyyət
dəyişikliyinə
maraqlı deyillər"

yazısı səh.5-də

Dünya çempionumuz Bakıda BMW ilə adam öldürdü

Yanvarın 25-də saat 1 radələrində Xəzər rayonunun Buzovna qəsəbəsi ərazisində yolu keçən Maštağa qəsəbə sakini Səlim Zülfüqarov müəyyən edilmiş avtomobillə vurulub.

Lent.az xəbər verir ki, naməlum avtomobilin vurduğu 31 yaşlı Səlim Zülfüqarov ağır xəsarətlərlə xəstəxanaya yerləşdirilib və orada ölüb. Xəzər Rayon Polis İdarəsi 2-ci Polis Bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yol-nəqliyyat hadisəsinin "BMW" markalı avtomobillə törədildiyi müəyyən edilib. Görülmüş tədbirlərlə hadisə yerindən qaçan həmin nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü - Bakı şəhər sakini Urxan Orucov saxlanılaraq istintaqa təhvil verilib.

Ölümlə nəticələnən qəzayı törədən və hadisə yerindən qaçan Urxan Orucov peşəkar idmançıdır. Kikboksinq və kung-fu idman növlərində özünü sınımış 29 yaşlı Urxan 3 qat dünya, 8 qat Azərbaycan çempionudur.

"Uşaqlara narkotik tərkibli konfetlərin paylanması uydurmadır" - DİN

Daxili İşlər Nazirliyi bəzi xəbər saytlarında ayrı-ayrı vətəndaşların sosial şəbəkələrdəki yazışmalarına əsasən guya Bakı şəhərindəki məktəblərdən birinin qarşısında uşaqlara narkotik tərkibli konfetlərin paylanması barədə yayılan məlumatlara münasibət bildirib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumata görə, ictimaiyyətin narahatlığına səbəb olan bu məsələ ilə əlaqədar yayılan məlumatların heç bir əsası yoxdur. Qeyd edək ki, ölkə vətəndaşlarında çaşqınlıq yaratmağa hesablanmış oxşar təxribat xarakterli dezinformasiyalar əvvəllər bəzi ölkələrin paytaxtlarında, sonuncu dəfə isə Qazaxıstanın Aktau şəhərində yerləşən məktəblərin biri ilə bağlı da yayılmışdır. Lakin araşdırmalar zamanı bu məlumatların heç biri öz təsdiqini tapmayıb.

Bir daha bildiririk ki, qeyd olunan məktəb də daxil olmaqla Bakı şəhərindəki bütün təhsil müəssisələrinin təhlükəsizliyi həm müasir müşahidə kameraları, həm də polisin mühafizə xidməti və digər qurumlar tərəfindən təmin olunur. O da vurğulanmalıdır ki, bugünkü respublika ərazisində fəaliyyət göstərən heç bir orta məktəbdə və digər təhsil müəssisəsində şagirdlərə mənşəyi məlum olmayan, narkotik tərkibli ərzaq və ya qida məhsulunun paylanılmasına, yaxud satılmasına dair hər hansı fakt qeydə alınmayıb.

Ona görə vətəndaşları belə uydurma, əsassız xəbərlərə inanmamağa, sosial şəbəkələr üzərindən həmin məlumatları paylaşmamağa, üzlehdikləri istənilən hüquq pozuntuları barədə isə DİN-in "102-Zəng Mərkəzi" Xidmətinə və ya ərazi polis orqanına müraciət etməyə çağırırıq.

Novruz çərşənbələrinin vaxtı açıqlandı

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) N. Tusi adına Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası (ŞAR) 2018-ci ildə qeyd olunacaq Novruz çərşənbələrinin vaxtını açıqlayıb. Rəsədxananın direktor müavini Xıdır Mikayılov APA-ya bildirib ki, bu il axırıncı çərşənbə baharın gəlişi ilə eyni günə təsadüf edəcək.

Onun sözlərinə görə, fevralın 27-də ilk - Su çərşənbəsi, martın 6-da Od, martın 13-də Hava (Yel), martın 20-də isə axırıncı - Torpaq çərşənbəsi qeyd olunacaq.

X.Mikayılov qeyd edib ki, yaz fəslə Azərbaycana martın 20-də Bakı vaxtı ilə saat 20:15-də daxil olacaq.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

AŞ PA həmməruzəçiləri Azərbaycana gəlməyə pul tapmır

"Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞ PA) Monitoring Komitəsinin həmməruzəçilərinin bu ilin fevral ayında Azərbaycana nəzərdə tutulan səfəri baş tutmaya bilər".

Bunu "Report"a açıqlamasında AŞ PA-nın Monitoring Komitəsinin Azərbaycan üzrə həmməruzəçisi Sezar Florin Preda bildirib.

Onun sözlərinə görə, Bakıya planlaşdırılan səfərin təxirə salınması ehtimalı böyükdür. Həmməruzəçi deyib ki, bunun da səbəbi hazırda Avropa Şurasının üzvləşdiyi maliyyə böhranı ilə bağlıdır.

Həmməruzəçi qeyd edib ki, bu maliyyə böhranının səbəbi təkcə Rusiyanın üzvlük haqqını ödəməkdən imtina etməsi və Türkiyənin Avropa Şurasına ödədiyi maliyyə vəsaitinin miqdarının azaltılması deyil. Onun sözlərinə görə, artıq bir neçə ildir Avropa Şurası

özünün maliyyə məsələlərini səmərəli formada qura bilmir: "Bu səbəbdən də Monitoring Komitəsinin üzvlərinin monitoring məqsədi ilə həyata keçirdikləri səfərlərinin sayının azaldılmasını nəzərdə tutan yeni qaydalar tətbiq ediləcək".

S.F.Preda bildirib ki, yaranmış maliyyə çətinliyinə baxmayaraq, AŞ PA məruzəçilərinin Azərbaycana növbəti səfəri bu ilin oktyabr ayına qədər baş tutacaq.

Qeyd edək ki, AŞ PA Monitoring Komitəsinin həmməruzəçiləri Sezar Florin Preda və Stefan Şenakin bu ilin fevral ayında Azərbaycana səfəri gözlənilir.

Yanacaq doldurma məntəqəsinə basqın edənlər tutuldu

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) Şəkiddə yanacaq doldurma məntəqəsinə edilən basqınla bağlı məlumat yayıb.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumatda bildirilir ki, yanvarın 25-nə keçən gecə Şəki Şəhər Rayon Polis Şöbəsinə yanacaq doldurma məntəqəsində baş vermiş quldurluq hadisəsi barədə informasiya daxil olub.

Dərhal polis əməkdaşları tərəfindən müvafiq tədbirlər həyata keçirilib.

Araşdırmalarla saat 6 radələrində Kiçik Dəhnə kəndindəki "Dəhnə petrol" yanacaq doldurma məntəqəsinə gəlmiş 2 maskalı şəxsin oradakı yarıdımçı otağın pəncərə şüşəsini sındırması, orada işləyən operator Azad Məmmədovu bıçaq və taxta parçası ilə hədələyərək pul verməsini tələb etmələri, müqavimətlə rəstlaşdıqlarından isə qaçaraq aradan çıxıqları məlum olub.

Təxirəsalınmaz tədbirlərlə quldurluğu törətməkdə şübhəli bilinənlər qısa zamanda müəyyən edilib və əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə onlardan biri - Kiçik Dəhnə kənd sakini Tacı Mənfəli "isti izlər"lə saxlanılıb. Polis əməkdaşları tərəfindən ona məxsus "VAZ-21074" markalı avtomobilə baxış keçirilib və oradan 2 ədəd idman papağından hazırlanmış maska, 1 ədəd bıçaq, 1 ədəd yapışqanlı lent, 1 ədəd idman şalvarı və gödəkə aşkar edilib.

Saxlanılan şəxs götürülmüş maddi sübutlarla birgə istintaqa təhvil verilib.

Faktla əlaqədar cinayət işi başlanılıb.

Şəki ŞRPS tərəfindən araşdırma aparılır.

Almaniyanı heyran qoyan azərbaycanlı xanım polis

Əslən Oğuz rayonundan olan Lana Berlində nümunə kimi göstərilir

Artıq bir neçə gündür ki, həm Almaniya, həm də Azərbaycan mətbuatında Belində yaşayan həmyerlimiz Lana Atakişiyeva haqqında yazılar dərc edilir, haqqında bəhs edilir. 29 yaşlı Lana miqrantların uğurla inteqrasiyasında ən yaxşı nümunə kimi göstərilir.

Qeyd edək ki, Lana (bütöv adı Nurlana) Atakişiyeva Rusiyanın Saratov şəhərində anadan olub. Hələ 4 yaşında valideynləri Bakıya köçüb. Mətbuatda verdiyi açıqlamalara görə Lananın valideynləri əslən Oğuz rayonunun Xaçmaz kəndindəndir. Bakıda yaşadığı dövrdə Lana paytaxtın 163 nömrəli orta məktəbində və 8 illik musiqi məktəbində təhsil alıb. Bu səbəbdən o, pianoda da mahir ifalar edə bilir.

Lana 15 yaşında olarkən anası ilə birgə Almaniya mühacirət edib. Hazırda 55 yaşlı olan və şəkərli diabetdən əziyyət çəkən anası Suzanna yüksək ixtisaslı həkimlər tərəfindən tibbi yardım almağa başlayıb. 57 yaşlı atası İlham isə 2009-cu ilədək Bakıda qalıb və işləyərək oradan ailəsinə maddi dəstək olub.

Almaniyada inadla təhsil alan Lana Berlin universitetinin iqtisadiyyat və hüquq fakültəsinə daxil olub və universiteti uğurla başa vurub. O, artıq 2 ildir ki, Noköln rayonunda polis komissarı işləyir.

Almaniyaya köçərək alman dilində bir kəlmə söz də bilməyən Lana indi bu dildə çox sels danışır. Həmçinin türk, rus və fransız dillərini də mükəmməl bilir.

Lana Atakişiyeva gözəlliyi ilə də Almaniya polisi həmkarları arasında diqqət çəkir. Onun "Instagram" sosial şəbəkədə paylaşdığı fotoları və videoları baxış rekordunu qırır. Polis qızın sosial şəbəkədə 22 mindən artıq izləyicisi var.

Xalidə GƏRAY,
Musavat.com

Zakir Qaralov Həştərxanda avtoqəzədə ölən jurnalistlə bağlı rusiyalı həmkarına müraciət etdi

Baş prokuror Zakir Qaralov Azərbaycan vətəndaşı, jurnalist Ülviyyə Şamilqızının Həştərxan şəhərində yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində vəfat etməsi ilə bağlı Rusiya Federasiyasının Baş prokuroru Yuriy Çaykaya müraciət etmişdir.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, müraciətdə Ülviyyə Şamilqızının 23 yanvar 2018-ci il tarixdə Rusiya Federasiyasının Həştərxan şəhərində yolu keçərkən avtomobil tərəfindən vurulması nəticəsində vəfat etməsinin ictimaiyyət arasında geniş rezonans doğurması bildirilmişdir.

Eyni zamanda, həmin faktla bağlı Rusiya Federasiyasının Daxili İşlər Nazirliyinin Həştərxan vilayəti üzrə İstintaq İdarəsi tərəfindən cinayət-prosessual qanunvericiliyin və beynəlxalq hüquq normalarının tələblərinə uyğun olaraq tam, hərtərəfli və obyektiv araşdırma aparılmasına və təqsirkar şəxsin hərəkətlərinə hüquqi qiymət verəcəyinə əminlik ifadə olunmuşdur.

Bakıda polisə atəş açan qatil məhv edildi

Bakıda polisə silahlı müqavimət göstərən şəxs zərərsizləşdirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, polis və prokurorluq orqanlarının əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində yanvarın 15-də paytaxtın Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsi ərazisində Xırdalan şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş, 26 yaşlı Osman Abdullayevi odlu silahla qətlə yetirdiyinə görə axtarılan Bakı şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş, 24 yaşlı Həsən Məşədiyevin Abşeron rayonunun Hökməli qəsəbəsi ərazisində gizləndiyi yer müəyyən edilib.

Onun tutulması məqsədilə əməliyyat tədbiri keçirilərkən H.Məşədiyev polis əməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərdiyinə görə öldürülüb.

Faktla bağlı istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Musavat.com Azərbaycan Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovdan "Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyevin bir müddət əvvəl həbs olunması və sonradan ölkə başçısının tövsiyəsi ilə azadlığa buraxılmasına, o cümlədən bu məsələ ətrafında son dövrlər bəzi xüsusi saytlar tərəfindən spekulasiya edilən "müəmmal suallar"a münasibət öyrənib. Onunla müsahibəni təqdim edirik.

- Əli müəllim, Azərbaycan Prezidentinin media siyasətinin həyata keçirilməsinə məsul olan köməkçisi kimi Mehman Əliyevin həbs olunması və sonradan da azadlığa buraxılmasında sizin hansısa iştirakınız olubmu?

- Təəssüf edirəm ki, Mehman Əliyev heç bir fakta söykənmədən bir neçə müsahibə və açıqlamasında bu tipli əsassız iddialar irəli sürüb və sizin də qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycan dövlətinin informasiya siyasətinin həyata keçirilməsinə, həmçinin ölkədə qanunçuluğun qorunmasına məsul olan yüksək rəngli dövlət məmurları haqqında mənfi rəy formalaşdırmaq istəyib. Mehman Əliyev iddia edib ki, onun həbsi Cənab Prezidentin köməkçisi kimi mənim və Baş prokuror Zakir Qaralovun təşəbbüsü ilə ali rəhbərlik səviyyəsində müzakirə olunaraq həyata keçirilib. O, hətta daha da irəli gedərək, həbs qərarının guya 2018-ci il prezident seçkiləri ilə bağlı olduğunu, Mehmanın hansısa ciddi islahat konsepsiyasının mövcudluğunu və Administrasiyaya təqdim edildiyini, həmin sənədin sonradan mənim əlimə keçdiyini və daha sonra bu həbsə qərar verildiyini iddia edib. Tam qətiyyətlə bildirirəm ki, bu iddia absurddur və qətiyyətlə həqiqətə uyğun deyil. Kökündən yanlış fikir və mülahizələrdir, dövlətin informasiya siyasətini və bu işə birbaşa məsul şəxs kimi mənim reputasiyama qaralamaq məqsədi daşıyır.

- Sizcə, bu iddiaların ortaya atılmasında məqsəd nədir?

- Mehman Əliyev məqsədyönlü şəkildə səsləndirdiyi bu tipli açıqlamalara heç özünün də inanacağı qədər sadəlövh insan deyil. O, Azərbaycan dövlətinin media siyasətinin 90-cı illərdən başlayaraq necə formalaşdığını və həyata keçirildiyini, bu siyasətin keçən dövrdəki effektiv nəticələrini, xarici dairələrin onun rəhbərlik etdiyi agentlik və digər qurumlar vasitəsilə ölkədaxili proseslərə müdaxilə cəhdlərini və buna nail ola bilmədiklərini çox yaxşı bilir. Qoy mənə dünyada ölkə göstərsin ki, orada dövlət öz mediasını idarə etməyə çalışmır və baş-

"Mehman Əliyevin iddiaları kökündən yanlış mülahizələrdir və dövlətin informasiya siyasətini qaralamaq məqsədi daşıyır" - Əli Həsənov

Prezidentin köməkçisi "Turan"ın rəhbərinin iddialarına cavab verdi; "Kim olursa-olsun, ölkənin qanunları qarşısında, o cümlədən vergi öhdəlikləri qarşısında heç bir əlavə üstünlüyə, immunitetə malik deyil"

lı-başına buraxır. Odur ki, Mehman Əliyev də nə dediyyənin fərqi deyildir və bu fikirlərin səsləndirilməsi sadəcə olaraq onun aldığı növbəti tapşırıqdır...

Mən Mehmanı gəncliyindən tanıyıram. 1980-ci illərin sonu 90-cı illərin əvvəlində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetində onunla paralel təhsil almışım. O, jurnalistika, mənə tarix fakültəsində oxuyurduq. Hər ikimiz də siyasətə elə həmin dövrdən qoşulmuşuq və ikimiz də əliyevçi olmuşuq. Sadəcə o, Əbülfəz Əliyevi, mənə Heydər Əliyevi təbliğ etmişəm. Mehman da, mən də öz mövqeyimizdə, dünyagörüşümüzdə həmişə sabit, prinsipial və sadıq olmuşuq. Biz mövqə fərqlimizi qoruyub saxlamışıq və bu amil ümumi münasibətmizə heç zaman mənfi təsir göstərməyib. Düşünürəm ki, heç indi də göstərməməlidir. Mehman Azərbaycanın inkişafını və xalqımızın firavan gələcəyini öz mövqeyinə uyğun təsəvvür edir, mənə başqa cür - bu firavanlığın və inkişafının məhz indiki iqtidarın təmin etdiyini və gələcəkdə də edəcəyinə əminəm. O ki, qaldı Mehmanın ciddi-cəhdlə keçmiş həbsini konkret vəzifəli şəxslərin,

o cümlədən də mənim adımla bağlamağına və bu məsələni siyasiləşdirmək cəhdinə, bunu da yaxşı anlayıram. O, özünü və ətrafdakıları adi jurnalist deyil, daha yüksək statuslu bir şəxs olduğuna inanır və bizim etirazımızı yoxdur. Amma bizim üçün, hökumətimiz üçün Mehman Əliyev də digər KİV təsisçilərindən və rəhbərlərindən fərqlənir. O həm jurnalistdir, həm sahibkardır, həm də xarici fond və qurumlarla işləyir. Deməli, belli öhdəliyi olan məsul şəxsdir. Amma kim olursa-olsun, ölkənin qanunları qarşısında, o cümlədən vergi öhdəlikləri qarşısında heç bir əlavə üstünlüyə, immunitetə malik deyil.

- Ümumiyyətlə, Mehman Əliyevin həbsi ilə bağlı siyasi dairələrdə hansısa müzakirə aparılması faktı olubmu?

- Sizə artıq məlumdur ki, 2017-ci ilin avqustunda "Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru kimi onunla bağlı vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, vergi öhdəliklərindən yayınma və qanunsuz sahibkarlıq maddələri ilə ittiham irəli sürülmüş və Yasamal Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə barəsində 3 ay müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilmişdi. Bu-

nunla bağlı birmənalı bəyan edirəm ki, onun həbsi məsələsi Cənab prezidentin yanında xüsusi müzakirə olunmayıb ki, həmin müzakirələrdə də hansısa məmurlar iştirak etsin. Mehman Əliyev müvafiq orqan tərəfindən konkret maddə ilə günahlandırılaraq məhkəmənin qərarı ilə saxlanılıb. Bundan sonra, o, özü barəsində seçilmiş məhkəmə qərarının dəyişdirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidentinə müraciət ünvanlamışdı, dövlət başçısı da həmin müraciətə dərhal münasibət bildirərək aidiyyəti orqanlara həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi imkanına baxılmasını tövsiyə etmişdi. Təbii ki, cənab Prezidentin tövsiyəsi humanizm prinsiplərinə əsaslanıb və dövlət başçısının 2017-ci il 10 fevral tarixli Sərəncamında əks olunmuş ideya və prinsiplərə tam uyğun olub.

Buna görə də bu gün aidiyyəti dövlət strukturlarının qanuni fəaliyyəti, məhkəmə orqanının obyektiv qərarı ilə dövlət başçısının müvafiq tövsiyəsi arasında ziddiyyət axtarmaq, həm də bundan çıxış edərək yüksək rəngli məmurlar haqqında əsassız iddialar irəli sürmək və məlum hadisəni siyasiləşdirmək cəhdi yolverilməzdir.

İlqar Məmmədov müəmması-azadlığa buraxılacağı üç mümkün tarix

Fevralın 4-də REAL sədrinin həbsinin 5 ili tamam olur

AŞ PA-nın qış sessiyası artıq geridə qaldı. Azərbaycan üçün bu sessiyanın gözlənilməyən asan keçdiyini demək mümkündür. Çünki REAL sədri İlqar Məmmədov və digər siyasi məhbuslarla bağlı rəsmi Bakı sessiyada ciddi problemlərin gözləndiyi qeyd olunurdu.

Lakin görünən odur ki, çoxsaylı tələblərə baxmayaraq, Azərbaycan iqtidar REAL sədrini azad etmədən sessiyada iştirak etdi. Əslinə qalsa, sessiya öncəsi İ.Məmmədovun azadlığa buraxılacağına ümidlər böyük idi, lakin sessiya günü yaxınlaşdıqca ümidlər puç oldu. İndi isə REAL sədri ilə bağlı gedən müzakirələrin əsasını onun nə zaman azadlığa buraxılacağı təşkil edir. Bununla bağlı müxtəlif fikirlər var. Çoxları mart ayında veriləcək əfvlə vicdan məhbusun azad olunacağını, Azərbaycanın apreldə keçiriləcək AŞ PA-nın sessiyasına İ.Məmmədov problemi olmadan yollanacağını düşünür. İ.Məmmədovun maya qədər də həbsdə qala biləcəyi də istisna olunmur. Mayda gözlənilən əfv və ya amnistiya ilə REAL sədrinin azadlığa buraxılacağı ehtimal edilir.

REAL-ın icraçı katibi Natiq Cəfərli bildirdi ki, İlqar Məmmədov nə qədər tez azad olursa, bu həm ölkə, həm də onun pozulan hüquqlarının bərpası üçün çox önəmli olar: "Artıq fevralın 4-də İlqarın həbsdə olmasının 5 ili tamam olacaq. Avropa Məhkəməsinin iki qərarı var. AŞ PA-nın qış sessiyasından İlqar Məmmədovla bağlı hər hansı bir gözləntilərin olmayacağını təxmin etmək olardı. O mənada ki, Avropa Şurası Nazirlər Kabineti dekabrda qərar verib və Azərbaycan hökuməti kommunikasiya başlayıb. Bu kommunikasiyanın gətirdiyi vaxtda AŞ PA sessiyasında bu məsələnin qaldırılacağı gözləmək doğru olmazdı. Bu kommunikasiya da ən gec halda mart ayına qədər bitməlidir. Həm vəkillər, həm də Azərbaycan hökuməti səviyyəsində bu məsələ ilə bağlı yazılı şəkildə öz fikirlərini Avropa Məhkəməsinə bildirməlidirlər, yəni Avropa Şurası Nazirlər Kabinetinin verdiyi qərar istiqamətində. Çox ehtimal ki, mart ayına qədər kommunikasiya bitəcək. Ondan sonra nəhayət, Nazirlər Kabinetinin son qərarı veriləcək. Ola bilər ki, ya İlqar Məmmədovun vəkilləri, ya da Azərbaycan hökuməti tərəfindən hər hansı bir formada apelyasiya verilsə, etiraz bildirilsə, bu müddət bir az uzana bilər. Amma Avropa Məhkəməsinin iki qərarından sonra belə bir vəziyyətin yaranacağını düşünürəm. Açıq istəməzdim ki, belə biz vəziyyət yaransın. Qarşıdan önəmli bayramlar gəlir, eyni zamanda, AŞ PA-nın qış sessiyası da yaxınlaşır. Ümid edirəm ki, o vaxta qədər kommunikasiya bitəcək, nəhayət İlqar Məmmədov azadlığa çıxacaq, öz ailəsinə, yaxınlarına qovuşacaq, hüquqları da bərpa olunacaq".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı AŞ PA-nın qış sessiyasının əvvəlki kimi bitdiyini qeyd etdi: "İlqar Məmmədov hər kəsin bildiyi kimi əfv ərizəsi heç zaman yazmayacaq. Biz yenidən hər zaman olduğu kimi prezidentə müraciət edəcəyik. Düşünürəm ki, ilin sonuna qədər mütləq İlqar Məmmədov azad edəcəklər. Sanksiyalar və digər təhdidlərlə deyil, Azərbaycan hökumətinin istəyi ilə o azad olunacaq. İlqar Məmmədov işi artıq çox ictimailəşib, tək ölkə daxilində deyil, həm də xaricdə. Gələn bəyanatlar, tələblər ard-ardadır. Martda İlqar Məmmədov azad olunmasa da, məhkəmə və digər yollarla azad olunacaq".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Məsəvat"

Mehman Əliyevin hazırkı xüsusi fəallığı və həbsi ilə bağlı ictimai rəyde yanlış fikir formalaşdırmaq cəhdinin özü də bizdə məqsədyönlü fəaliyyət təsəvvürü yaradır. Əvvəla, o, Azərbaycanda siyasi motivlərlə həbslərin həyata keçirildiyini nümayiş etdirmək, bununla da dövlət başçısının müvafiq tövsiyəsi arasında ziddiyyət axtarmaq, həm də bundan çıxış edərək yüksək rəngli məmurlar haqqında əsassız iddialar irəli sürmək və məlum hadisəni siyasiləşdirmək cəhdi yolverilməzdir.

də belli dairələrin maraqlarının dayandığı barədə düşünməyə əsas yaradır. Görünür, bu qüvvələr öz cılız ambisiyalarını reallaşdırmağa çalışarkən onun yekun nəticəsi barədə düşünməzlər. Təbii ki, bu da yalnız təəssüf doğura bilər.

Hesab edirəm ki, hər bir şəxs, o cümlədən də Mehman Əliyev məsuliyyətli davranmağı bacarmalı, reallıq hissini itirərək yanlış informasiyalar və istiqamətləndirmələrin təsiri altına düşməməlidir.

□ **Elsad MƏMMƏDLİ**
musavat.com

Ziya Məmmədovun qardaşı oğlu şərini tutdurub

Elnur Məmmədov Rövşən Heybətovun onu aldadaraq pulunu mənimsədiyini bildirir, qarşı tərəf isə ittihamları qəbul etmir

Ziya Məmmədovun qardaşı oğlunun şikayətçi olduğu şəxs hakim qarşısına çıxarılıb. Məhkəmədə prokuror ittiham aktını elan edib.

Musavat.com xəbər verir ki, Rövşən Heybətov özünü təqsirli bilmədiyini deyib.

Məhkəmədə məlum olub ki, zərərçəkmiş şəxs - sabiq deputat Elnur Məmmədovun oğlu olan Elnur Məmmədov 65 min manatlıq mülki iddia qaldırıb.

Məhkəmə prosesində zərərçəkmiş şəxs qismində Elnur Məmmədov dindirilib.

O bildirib ki, təqsirləndirilən Rövşən Heybətovu 10 ildir tanıyır və yaxşı münasibətləri olub: "Birləkdə çörək kəsmişik. Haqqında yaxşı sözlər eşitmişik. 2015-ci ildə idman maşınımı satdım. 125 min manata satmışdım. İstəyirdim Almaniya adından maşın alam. Sonra Rövşən dedi ki, neynirsən maşın alırsan, gəl iş quraq, qazandıqımızla daha yaxşı maşın alarıq".

İfadəsinin davamında Elnur Məmmədov qeyd edib ki, Rövşənə Heybətova həmişə dəstək olub: "Ona etibar elədim, çünki nə problemi olub, kömək etmişəm. 210 min dollarlıq vəsait lazımdır. Getdim ağısaqqallımla, yeni atamla tanış elədim. Atam Rövşənlə söhbət elədi. Orda da atam Rövşənə dedi ki, pulu götürürsən, nə olsa, cavabdeh sənə. Rövşən də bununla razılaşdı. Atam da xeyir-dua elədi. 100 min dollarım qalmışdı. Sonra bankdan 1 aylıq 100 min pul götürdüm. Rövşənlə görüşdük. Özünə dedim ki, pul elə olsun batmasın. Rövşən Türkiyəyə gedəndə iki idmançı da aparmışdı. Ora çatanda mənə dedi ki, pulu götürmüşəm. Dedim ehtiyatlı ol. Sonra özüm də Türkiyəyə getdim. Yolda mənə video atdı ki, maşın icarəyə götürüb. Dedim ki, ehtiyatlı sür. Bir müddət keçəndən sonra Rövşənin özü ilə apardığı uşaqlar mənim qabağıma qaçdı. Dedilər Rövşən qəza törədi. Zəng elədim. Dedi ki, boynum qırılıb. Qaçdım xəstəxanaya. Gördüm sağlamdı, lakin özünü başqa cür apardı. Sual verdim, qəribə cavablar verirdi. Soruşdum ki, pul hanı? Dedi nə pul, maşında aparıblar. Getdik polisə. İfadəsinə aldılar. Orda pulu istədilər. Polisə dedilər ki, avtomobilə pul olmayıb"- deyən Elnur Məmmədov aldadıldığını söyləyib.

Onun sözlərinə görə, Rövşənin qəzaya düşdüyünü dediyi avtomobilə baxıb, amma zərər görməyib.

"Rövşənə dedim ki, nə təhər olacaq? Dedi ki, vəziyyətimi görmürsən? Aramızda dava oldu. Sonra qayıtdıq Bakıya. Atamla danışdı. Orda ağısaqqala dedi ki, evini bizim adıma keçirəcək. Sonra onu da eləmədi. Ölkəni tərk elədi. 10 gündən bir danışa bilirdik. Bir dəfə 20 min dollar, sonra min dollar göndərdi. Sonra bu da kəsildi. Ümumilikdə iki il ərzində 144 min dollar pul verib".

İlkin Muradov
musavat.com

London Ali Məhkəməsi Azərbaycan Beynəlxalq Bankının (ABB) öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası çərçivəsində Rusiyanın dövlət bankı olan "Sberbank" və "Franklin Templeton Investment Management Limited" şirkətinin (FTİML) banka qarşı iddialarını təmin edib.

"Reuters" agentliyinin məlumatına görə, borcun kateqoriyasından asılı olaraq diskont 3 faiz, 20 faiz və 50 faiz təşkil edib. "Sberbank" öhdəliklərinin qaytarılması ilə bağlı müəyyən olunan ikinci kateqoriyaya düşməsi ilə

razılaşmayıb.

Ötən ilin may ayında ABB-nin kreditörünün tələblərinin təmin olunmasına dair moratorium haqqında London Ali Məhkəməsi qərar qəbul edib. Restrukturizasiya Azərbaycan

qanunvericiliyi çərçivəsində həyata keçiriləcək 2018-ci ilin 30 yanvar tarixində yekunlaşmalı idi. Ali Məhkəmənin sənədlərinə əsasən, moratorium məhkəmənin qərarı olmadan kreditörlərə ABB və ya onun əmlakına qarşı hər hansı bir tələb irəli sürməyə və ya bu tələbi davam etdirməyə icazə vermir. Məlumatda qeyd olunub ki, ABB öhdəliklərin restrukturizasiya müddətinin uzadılması ilə bağlı məhkəməyə müraciət etsə də, "Sberbank" və FTİML London məhkəməsinin 18 yanvar tarixli qərarını əsas götürərək buna qarşı çıxıb.

Qeyd edək ki, "Sberbank" 2016-cı ildə ABB-yə ticarət maliyyələşdirilməsi ilə bağlı 20 milyon dollar həcmində kredit ayrılıb. FTİML isə ABB-nin 2019-cu

Cahangir Hacıyev dövləti yenə çətin vəziyyətə saldı

Londona Beynəlxalq Banka qarşı şok məhkəmə qərarları; ailəsi "Dumanlı Albionda" yaşayan sabiq bankirə görə Azərbaycan hökuməti 3,3 milyard dollar ödəməyə məcbur olacaq

İlədək tədavüldə olacaq 500 milyon dollar məbləğində istiqrazlarını alıb. "Reuters" agentliyinin məlumatına görə, hər iki kreditör restrukturizasiya planı ilə razılaşmayıb. "Sberbank" və FTİML qeyd edib ki, ABB ilə onların borc münasibətləri İngiltərə qanunvericiliyinə əsasən 1890-cı ildə baş verən "Qibss işi" adlı presedentə istinad edilərək tənzimlənib. İngiltərə qanunvericiliyinə əsasən, öhdəlik borclunun iflası səbəbindən silinə bilməz. Bununla da London Ali Məhkəməsi "Qibss işi" nə əsaslanaraq hər iki maliyyə qurumunun ABB-yə qarşı tələbini təmin edib", - deyərək məlumatda vurğulanıb.

"Bu qərar İngiltərə qanunvericiliyi çərçivəsində tələblərin sabitliyini gücləndirəcək və bazar iştirakçılarının öz öhdəliklərini vicdanla yerinə yetirməsini stimullaşdıracaq" deyərək, "Sberbank"ın mətbuat xidmətinin cavabında qeyd olunub.

FTİML isə bu qərara şərh verməkdən imtina edib.

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı hesab edir ki, London Ali Məhkəməsinin qərarı "Sberbank" və FTİML-yə ödəniş tələb etmək hüququ vermir. "Məhkəmə öz qərarında Azərbaycan Beynəlxalq Bankına bu problemin həlli üçün apelyasiya məhkəməsinə müraciət etməyi tövsiyə edib. İngiltərənin məhkəmə prosesi Azərbaycanda restrukturizasiya prosesinin uğurla başa çatmasına təsir göstərməyəcək" deyərək, ABB-nin məlumatında vurğulanıb.

Lakin britaniyalı vəkil bildirib ki, apelyasiya məhkəməsinin qərarı olmadan restrukturizasiya prosesi başa çatdırıla bilməz. Apelyasiya məhkəməsinin qərarı isə bir neçə ayadək uzana bilər. Xatırladaq ki, ABB 3,3 milyard dollar həcmində xarici öhdəliyin restrukturizasiyasını öhdəsinə götürüb. Restrukturizasiya prosesinin bu il yanvarın 30-da başa çatdırılması nəzərdə tutulurdu. (APA)

Londona başlanılan məhkəmə prosesi Beynəlxalq Ban-

kın digər kreditörünün da restrukturizasiya planı ilə razılaşmayıb məhkəmələrə üz tutmasına gətirib çıxara bilərmi? Məhkəmə prosesinə rəğmən, planın vaxtında icra olunacağına dair Beynəlxalq Bankın əminliyinə nə qədər ciddi əsaslar var?

Suallara cavab verən bank sahəsi üzrə mütəxəssis, hüquqşünas Əkrəm Həsənov bildirir ki, ABB borclarının restrukturizasiyasına başlayanda ABŞ və Böyük Britaniyada məhkəmələrdən plan icra olunan müddətdə kreditörün borc tələbi ilə məhkəmə iddiası qaldırmalarını engelleyen qərarları alıb: "Lakin London Ali Məhkəməsinin son qərarı göstərir ki, bu, yətləri deyil. Yeni məhkəmə iki kreditörün restrukturizasiya planını qəbul etməməsi barədə iddiasını təmin edib. Bu, təhlükəli bir tendensiyanın başlanğıcı ola bilər. Belə ki o iki kreditörün ardınca digərləri də məhkəmələrə üz tutsa, Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun şəkildə aparılan restrukturizasiya planını icra etmək mümkün olmayacaq. Bu isə o demək olacaq ki, Beynəlxalq Bankın könüllü restrukturizasiya etmək istədiyi 3,3 milyard dollar borc tamamen və vaxtında ödənməli olacaq".

Mütəxəssis bankın həmin borcunun Azərbaycan hökumətinə ötürüldüyünü xatırladaraq, plana əsasən onların bir neçə mərhələdə və məbləğdə qaytarılmasının nəzərdə tutulduğunu söyləyir: "Restrukturizasiya planı baş tutacaqsa, Azərbaycan hökuməti müddətlə bağlı güzəştlərdən əlavə, faizdə də ciddi güzəştlər almağı düşünürdü. Yeni borcun bir hissəsinin 3 faiz, bir hissəsinin 20 faiz, bir hissəsinin isə 50 faiz güzəştlə qaytarılması təklif olunur kreditörlərə. Onlara bildirildi ki, bu şərtlə razısınızsa, borcu dövlət qaytarır, razı

deyilsinizsə, bank müflis elan ediləcək, borcunuzu, ümumiyyətlə, ala bilməyəcəksiniz. Mən plan başlananda demişdim ki, çox qeyri-peşəkar aparılmış prosesdir. Və bunun acı nəticələri olacaq. Mən yanılmadım, kreditörün planı qəbul etməsələr, məhkəməyə üz tuturlar. Onlar yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan hökuməti Beynəlxalq Bankın müflis elan olunmasına imkan verməyəcək. Çünki əvvəla, Beynəlxalq Bank ölkənin ən böyük, sistem əhəmiyyətli bankıdır. Onun iflası bütövlükdə bank sektorunun iflasına gətirib çıxara bilər. İkinci bir tərəfdən, dövlətə məxsus böyük bir bankın iflası Azərbaycanın etibarlı müştəri imicinə çox böyük zərbə ola bilər. Yunanıstanda dövlət kənarə çəkildi, heç bir şirkətə dəstək vermədi, ölkənin ən böyük şirkətləri batdı. Nəticədə Yunanıstanın kredit reytingləri ən aşağı həddə düşdü, indi ona heç bir təşkilat kredit vermir. Azərbaycanın çoxsaylı iri dövlət müəssisələri var ki, xaricdən böyük həcmdə kreditlər alırlar - SOCAR, "Azereenerji", "Dövlət Dəmir Yolu" QSC. Hökumət Beynəlxalq Banka yardım etməsə, sabah onlara da kredit verən olmayacaq, ya da şərtlər qat-qat ağır olacaq. Xarici kreditör dövlətin Beynəlxalq Banka dəstək vermək məcburiyyətini yaxşı görürlər, ona görə də borcun restrukturizasiya olunmasına imkan vermək istəmirlər".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, məhkəmə iddiaları üzündən restrukturizasiya planı baş tutmasa, 3,3 milyard dollar Azərbaycan hökuməti ödəməyə məcbur olacaq.

Yada salmaq ki, dövlətin bankını talayan Beynəlxalq Bankın sabiq idarə Heyətinin sədri 15 il həbs cəzası alıb. Onun ailə üzvləri isə hələ də Londonda "kral ailəsi" kimi yaşayırlar...

□ Dünya SAKIT,
"Yeni Müsavat"

ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyatının "kölgəsi" hesab olunan "Stratfor" analitik mərkəzi növbəti geniş material yayıb. Yazıda bir sıra global məsələlərdən bəhs olunur, xüsusilə də Rusiyanın 2018-ci ildəki xarici siyasəti geniş təhlil edilir, qarşıdakı seçkilərə toxunulur. Materialda həmçinin Azərbaycanı narahat edən Qarabağ məsələsinə də öləri nəzər salınıb.

müttəfiqlərinin atacağı addımlar, sanksiyalar və s. barədə geniş izahat verilir, amma qarşı tərəfin ata biləcəyi addımlara diqqət ayrılır. Yeni baş verənlərin fonunda Rusiya əllərini qoynuna qo-

Gürcüstanda və Ermənistan-da da prezident seçkiləri keçiriləcək. Təbii ki, bu mühüm bir məsələdir və hər bir dövlətin daxili və xarici siyasətində müəyyən korrektələr istisna edilmir".

"Stratfor" ABŞ-ın hədəflərini nişan verdi - Rusiya və...

ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyatının "kölgəsi" Qarabağ məsələsinə də yer ayırdı; ekspertlərdən maraqlı şərhlər

"Stratfor"un bu materialı hazırlayıb yaymaqda məqsədinin nədən ibarət olduğu maraqlıdır. ABŞ kəşfiyyatının "kölgəsi"nin bu materialla Ağ Evin strateji planlarına işarə vurduğu şübhə doğurmur. Ekspertlərin də məsələyə maraqlı yanaşmaları var.

"Stratfor" kimi təşkilatların hesabatları analitik xarakter daşıyır, ictimai rəyin öyrənilməsinə və yönləndirilməsinə xidmət edir". Bunu **politoloq Elçin Mirzəbəyli** "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Onun sözlərinə görə, mərkəzin Rusiyanın 2018-ci ildəki xarici siyasəti ilə bağlı hesabatında bəzi məsələlər obyektiv şəkildə vurğulanır:

"Burada da məqsəd hesabatda obyektivlik donu geyindirilməkdir. Diqqət yetirsəniz, hesabatda qismən obyektiv təəssüratı yaradan istiqamətlərin heç birində ABŞ-ın və bizim Qərb adlandırdığımız düşmənin obrazı nəzərə çarpmır. Məsələn, "Çin Rusiyanın 2018-ci il daxili və xarici siyasətində mühüm rol oynayacaq", "2018-ci il ərzində Rusiyanın Yaxın Şərq fəaliyyətində İran mühüm rol oynayacaq" və s. Nümunə gətirdiyim istiqamətləri sadalamaq üçün geniş analitik təhlilə ehtiyac yoxdur. Hesabatda diqqət yetirsəniz, "Stratfor"un niyyətini görə bilərsiniz. Məsələn, "Müxtəlif müxalif qruplar seçki ərzində bütün Rusiya boyu etiraz aksiyaları və hətta ola bilsin, Putinin yenidən seçilməsinə hazırlıq zamanı kütləvi nümayiş təşkil etsinlər". Rusiyada seçkiyə qısa müddət qalıb. Bu gündə hər hansı aktivlik nəzərə çarpmayıb. Əslində bu aktivliyi nümayiş etdirəcək qruplar da çoxdan zər-

rərsizləşdiriliblər. Buna baxmayaraq, "Stratfor" kütləvi aksiyaları ayrıca bir istiqamət kimi önə çəkir ki, bu da çox güman ki, ictimai rəyə hesablanmış addımdır və yaxud hansısa dairələrə mesaj xarakteri daşıyır".

Ekspert hesabatda Qarabağ münacişəsinə toxunulmasına da münasibət bildirdi: "Hesabatda qeyd olunur ki, "Rusiya Ermənistan və Azərbaycan arasında Dağlıq Qarabağ münacişəsinin əsas hakimi olaraq qalacaq, gərginliyi aradan qaldırmağa, həmçinin hər iki tərəfə silah tedarük etməyə çalışacaq". Əslində burada da hansısa proqnozdan söhbət gedə bilməz. Bu yanaşma illərdir ortadadır və hər kəs də bunu bilir".

E.Mirzəbəyli bildirdi ki, hesabatın ABŞ-ın ssenarisinə uyğun olub-olmadığını deyə bilməz: "Amma təqdim olunan bütün istiqamətlər Vaşinqtonun maraqlarına uyğundur. Hesabatın heç bir yerində ABŞ və müttəfiqləri üçün təhlükə yarada biləcək amillərə yer ayırmayıb. ABŞ,

yub gözləyəcək ki, nə vaxt onu dünyanın xəritəsindən siləcəklər? Təbii ki, yox. Digər tərəfdən bugünkü beynəlxalq münasibətlər sistemi həddən artıq mürəkkəbdir və belə rahat ssenariyə imkan vermir".

Politoloq Arzu Nağıyev isə bildirdi ki, "Stratfor" analitik mərkəzinin verdiyi açıqlamada yeni və ya təəccüb doğuran ciddi bir məsələ yoxdur: "Yeni bütün deyilənlər gözlənilənlərdir. "Stratfor" ümumiyyətlə, Rusiyaya və Cənubi Qafqaza ABŞ prizmasından yanaşır və zənnimcə, əsas məlumat mənbələri də Qərblə bağlı olan qurumlar və şəxslərdir. Təbii ki, 2018-ci ildə Rusiya ilə bağlı proqnozlarda bizi maraqlandıra bilən istiqamət əsasən Rusiyanın qonşuluq siyasəti, Dağlıq Qarabağ münacişəsi və onun həll edilməsində Rusiyanın oynadığı mühüm rol, enerji təhlükəsizliyi, terrorla mübarizə, insan haqları və buna bənzər məqamlar ola bilər. Məlumdur ki, bu il 2018-ci ildə Rusiyada, Azərbaycanda,

A.Nağıyev qeyd etdi ki, Rusiyanın Ermənistanda özəl maraqları olduğu və Sərkisyan rejiminin onu qane etdiyi məlumdur: "Bu istiqamətdə Rusiya əlindən gələni edəcək. Sərkisyan rejimi isə bizim üçün Dağlıq Qarabağda status-kvonun saxlanması deməkdir. Yeni Ermənistan Rusiya ilə hərbi tərəfdaşlığını davam etdirəcək. Azərbaycan isə xaricdə öz balanslı siyasətini yürüdəcək və bütün regional dövlətlərlə bunu saxlayacaq, ilk növbədə Gürcüstan və Türkiyə ilə istər energetika, istərsə də müdafiə sahəsində birgə layihələr davam edəcək. Bunu İrana da şamil etmək olar. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü qorumaq və işğaldan azad etmək üçün hərbi yolu bir variant kimi saxlayacaq. Təbii ki, bu silah satışı baxımından Rusiyaya qane etsə də, təhlükəsizlik baxımından qorxudan amildir. Məlumdur ki, Rusiyanın Yaxın Şərq və İrana bağlı planları da hazırkı kimi qalacaq və İranın nüvə proqramına dəstək nüma-

"Böyük güclər Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyində maraqlı deyillər"

Arzuxan Əlizadə: "Seçkinin sakit, kəlakizmlərsiz və hakimiyyətin xeyrinə keçəcəyini şərtləndirən bir sıra səbəblər var"

Prezident seçkilərinin sabit, gərginliklər yaşanmadan keçəcəyi proqnozlari verilməkdədir. AMİP-in sədr əvəzi Arzuxan Əlizadə bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, seçkinin sakit, kəlakizmlərsiz və hakimiyyətin xeyrinə keçəcəyini şərtləndirən bir sıra səbəblər var.

Belə ki, ölkədə 2008-ci və 2013-cü illərdə keçirilən prezident seçkiləri ərzindəki vəziyyətlə müqayisədə hazırkı durumda bir çox amillərin mövcudluğu qarşıdan gələn prezident seçkilərinin daha rəvan keçəcəyi qənaətinə gəlməyə əsas verir: "Bu amillərə misal olaraq ilk növbədə Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının Avropa bazarına çıxarılmasına istiqamətlənmiş layihələrə qoyulan investisiyaların həcmi və bu layihələrin həyata keçməsi üçün regionda sabitlikdə maraqlı olan beynəlxalq güclərin mövcudluğunu göstərə bilərik. Bu güclər hazırkı iqtidar bölgədə sabitliyin və başladılmış layihələrin həyata keçməsinin qarantı olaraq görürlər. Eyni zamanda bu güclər müxalif düşərgədə özünün maraqlarını təmin edəcək və hakimiyyətə alternativ ola biləcək qüvvə görmədiyi səbəbi ilə təbii ki, Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyində də maraqlı deyillər. Digər tərəfdən hakimiyyətə iddialı olan müxalif düşərgədəki pərakəndəlik, bir-birini qəbul etməmə və müxalifətin enerjisinin əhəmiyyətli hissəsini hakimiyyətə gəlməkdən daha çox qarşılıqlı ittihamlara sərf etməsi də hazırkı iqtidarın seçkilərdə asan qələbə qazanacağını şərtləndirən amillərdəndir".

Bununla yanaşı Arzuxan Əlizadə hesab edir ki, hadisələrin fors-major halında gözlənilməz istiqamət alması da istisna deyil: "Seçkilərə hələ doqquz aya yaxın bir zaman kəsiyi var və hazırda sürətlə dəyişən dünya düzenində hadisələrin fərqli məcraya istiqamətlənməsi də istisna edilməməlidir. Həmçinin, onu da nəzərə alsaq ki, ölkədə narazı elektoratın sayı da az deyil. Bu amil də seçki ərzində müəyyən çətinliklərin olacağı ehtimalını yarada bilər. Lakin istənilən halda ölkədə sabitliyin qorunub saxlanması ən ümdə məsələdir və istər iqtidar, istərsə də müxalifət mənsubları ilk növbədə buna önəm verməlidirlər".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

məsələlərdə Rusiyaya müdafiə etsə də, tam şəkildə ABŞ-ın əleyhinə gəlməyəcək: "Bir sözlə, Rusiyaya edilən təzyiq və təsirlər artacaq, bu isə regional dövlətlər, o cümlədən Azərbaycana da təsir edə bilər. Eyni zamanda Azərbaycanın vasiyyətliyinə ehtiyacı olan Rusiya bunun qarşılığında Qarabağ münacişəsinin həllində bizə yardımçı olmalı və açaq fiqur rolundan imtina etməməlidir. Əks halda, istər İslam dövlətləri, istərsə də İslam inanclı federasiya subyektlərində bu, anlaşma ilə qarşılanmayacaq".

Bununla belə, politoloq hesab edir ki, Avropa bəzi

□ **Cavid TURAN,**
"Yeni Müsavat"

Erməni həyasızlığı və Qarabağın işğalda qalmasının əsl səbəbi

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

100 il əvvəl onun-bunun "maşa"sı olmaqla, min cür fitnə-fəsad qurmaqla Azərbaycan ərazilərində dövlət elan edən ermənilərin varisləri bu gün daha artıq həyasızlıq nümayiş etdirməklə torpaqlarımızda ikinci erməni dövlətini qurmaq istəyirlər. Beynəlxalq aləmdən təkpi görməyən işğalçı ölkə yalan, iftira dolu siyasət yürütməklə olub-keçənləri, işğalı unudurmağa çalışır.

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının qış sessiyasında erməni həyasızlığının daha bir nümunəsinin şahidi oldu. Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü, deputat Sevinc Fətəliyevanın təqdim etdiyi qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı çıxış edən erməni deputat Naira Zöhrabyan həyasızcasına iddia edib ki, Azərbaycanı Nürnberq prosesi gözləyir. Tarixdən xəbərdar olanlar bilir ki, Nürnberq prosesi İkinci Dünya Müharibəsindən sonra, 1945-49-cu illərdə Nasist rejimin rəhbər şəxsləri üzərində qurulan məhkəmədir. O zaman hərbi məhkəmələr ABŞ Fransa, İngiltərə və Rusiyada təşkil olunmuşdu. Mühakimə olunan şəxslər arasında Martin Borman, Rudolf Hess, Yoahim von Ribbentrop kimi beşəri cinayətlər törətmiş cəlladlar var idi.

Dünyada ədalət olsaydı, Zöhrabyan ləçərlik edib bu ifadəni dilə gətirə bilməzdi, Nürnberq prosesi məhz Ermənistan rəhbərliyi üçün qurulardı. Təkcə ona görə yox ki, bu ölkənin başında dayananlar ölkədə faşist Almaniyası ilə əməkdaşlıq etmiş Qaregin Njdenin heykəlini ucaldıblar. Ona görə ki, Ermənistan rəhbərlik edənlər uşaq qatillərdir. Düzdür, faşist Almaniyasının başında dayananlar sülhə qarşı sui-qəsdə, sülhə qarşı cinayətlərdə, müharibə cinayətlərində və insanlığa qarşı cinayətlərdə ittiham olunmuşdular. Ancaq onların heç biri Serj Sərkisyan kimi, mülki vətəndaşları qırdığını fəxrə bildirməmişdi. Tarixdən məlumdur ki, almanlar hətta işğal etdikləri ərazilərdə dinc sakinlərə toxunmurdular, hətta partizan müharibəsinin tüğyan etdiyi dövrdə də. Serj Sərkisyan isə "Xocalıya qədər azərbaycanlılar bizimlə sadəcə zarafat etdiklərini düşünürdülər. Azərbaycanlılar elə bildirdilər ki, ermənilər dinc əhaliyə əl qaldıra bilməyən insanlardır" etirafını şəxsən etmiş canidir. Bu etiraf araşdırmaçı-jurnalist Tomas de Vallin "Qara Bağ" kitabında da əksini tapıb.

Avropa məkanına üzv olan ölkə qonşu dövlətin ərazisini işğalda saxlayır və ona qarşı hər hansı sanksiya tətbiq olunmur. Belə olan halda əlbəttə ki, Zöhrabyan kimilər daha da həyasızlaşacaqlar.

İki gün əvvəl isə Xocalı qatili Serj Sərkisyan bu qurumun tribunəsindən çıxış etdi: Hərbi Tribunal qarşısında dayanmalı olan cani! AŞPA tribunəsindən "Dağlıq Qarabağ heç vaxt Azərbaycanın tərkibində olmayacaq" deyən cinayətkar prezidentə görün, Azərbaycan nümayəndə heyətindən başqa hansısa ölkənin təmsilçilərindən sərt reaksiya verən oldumu?

Şəhidlər Xiyabanında bir məzar var: 5 yaşlı naməlum qızın məzarı. Onu 1992-ci ilin fevralında Serj Sərkisyan qətlə yetirib, Qarabağdakı terrorçu qruplaşmalara rəhbərlik etdiyi zaman. Təkcə Xocalıdakı soyqırım faktı erməni prezidentin ömürlük həbsə göndərilməsi üçün kifayət edirdi. Ancaq Qaraxanlıda 2 yaşlı Zəhranı öz həyətlərində oynayan qətlə yetiriləndən sonra da erməni prezidentə həm BMT tribunəsindən, həm də AŞPA-dan hədyanlar söyləməsi üçün şərait yaradıldı.

Təsəvvür edin, AŞPA üzvü olan işğalçı ölkənin prezidenti Azərbaycan ərazilərini zəbt etdiklərini və bu yoldan geri çəkilyəcəklərini dediyi anda, azərbaycanlı hüquq müdafiəçisi 4 ilə yaxındır girov saxlanılan Kəlbəcər girovlarının fotolarını etiraz olaraq qaldırır, ancaq bu zaman işğalçı dövlət başçısının çıxışı kəsilmir, öz yurdunda girov götürülənlərə azadlıq istəyən Əhməd Şahidov zaldan çıxarılır. Bunun özü təkcə ədalətsizlik deyil, həm də beynəlxalq hüquqa təpürmək, işğalçının yanında yer almaqdır.

Ermənilər iftira yağdırır, işğala bəraət qazandırır, illərdir başımızın altına yastıq qoyan ATƏT-in Minsk Qrupu adlı mənasız qurumun həmsədri isə deyir Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ATƏT-in müşahidə missiyasının genişləndirilməsinə prinsipal razılıq verdilər. Yəni müşahidəçilər kimin birinci güllə atdığına diqqətli hesab verəcəklər. Bunlar anlamaq istəmir ki, bizə torpağımız lazımdır, daha çox müşahidəçi yox...

Alman faşizminə məhkəmə quran ABŞ, Fransa, Rusiya kimi ölkələr illərdir ki, erməni faşizminə meydan, tribuna, "İsgəndər", gecəgörmə cihazı verirlər. Qarabağın işğalda qalmasının səbəbi bax, budur...

Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafının vacibliyi böhran illərində daha qabarıq hiss olundu. Neftin dünya bazar qiymətinin kəskin enişi ondan asılı olan Azərbaycan iqtisadiyyatında çox ciddi problemlər yarandı, milli valyuta iki dəfədən çox dəyər itirdi, bahalaşma, inflyasiya sürətləndi.

milyon, pambıq ixracından 52 milyon, elektrik enerjisinin ixracından 51 milyon, şəkər ixracından 39 milyon, çay ixracından 10 milyon ABŞ dolları gəlir əldə edilib.

Bu göstəricilərdən çıxış edərək, Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi mümkündürmü? Bu istiqamətdə başladılan işləri, əldə olunan nəticələri nə qədər qənaətbəxş saymaq olar?

daha böyük gəlir əldə etmək mümkündür. Bu sahədə Mərcanistan böyük uğur əldə edib, çox səmərəli model qurulub. Bizdə də son məhsula hesablanmış modelin, özü də qısa müddətdə tətbiq olunmasına ciddi ehtiyac var".

Milli Məclisin üzvü, millət vəkili Vahid Əhmədovun fikrincə, Azərbaycanda son illərdə qeyri-neft sektoru-

Millət vəkili fikrincə, neftin dünya bazar qiymətinin artması qeyri-neft sektorunda başladılan işləri yarımçıq saxlamaq üçün əsas ola bilməz: "Cənab prezident Davosda da qeyd etdi ki, neft daimi deyil, onun tükəndiyi dövrə hazır olmaq lazımdır. Ona görə də biz qeyri-neft sektorunun inkişafına böyük diqqət yetiririk. Düşünürəm ki, neftin

Azərbaycan iqtisadiyyatında şaxələnmə - perspektivdə nələr gözlənilir...

Ekspertlər islahatların davam etdirilməsini zəruri sayırlar

Vahid Əhmədov

Böhran iş yerlərinin bağlanması, insanların gəlirlərinin azalması ilə də müşayiət olundu. Nəhayət, ölkənin maliyyə-bank sektorunda ciddi problemlər yarandı, bu sahədə vəziyyət hələ də normal məcrasına qayıtmayıb, 13 bank bağlanıb, daha 4-5 bankın da eyni aqibəti yaşaması gözlənilir. Bütün bunlar hökumətin qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində çoxsaylı tədbirlər həyata keçirməyə, bir sıra istiqamətlərdə islahatlar başlatmağa sövq etdi.

Görülən tədbirlər nəticəsində qeyri-neft sektorunda müəyyən canlanma hiss olunmaqdadır. Belə ki, rəsmi statistikaya görə, 2017-ci il ərzində qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 1 milyard 538 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Bu isə 2016-cı ilə müqayisədə 2017-ci ildə qeyri-neft sektoru üzrə ixracın 24 faiz artması deməkdir. Ötən il ərzində meyvə-tərəvəz ixracından 503 milyon, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracından 118 milyon, plastmasa və onlardan hazırlanan məmulatların ixracından 101 milyon, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların ixracından 83 milyon, kimya sənayesi məhsullarının ixracından 80

Sualları cavablandıran **iqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəri** hesab edir ki, əldə olunan nəticələr hələ ki, iqtisadiyyatımızda şaxələnmənin çox zəif olduğunu deməyə əsas verir: "İqtisadiyyatın diversifikasiyalaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün əsas indikatorlardan biri ixracın strukturudur. Azərbaycanın ixracatının 90 faizə yaxınını neft, neft məhsulları və qaz təşkil edir. Düzdür, 3 il əvvəl bu göstərici 92 faiz idi, indi 90 faizə düşüb. Amma bu azalmanı iqtisadiyyatın diversifikasiyası baxımından ciddi bir uğur kimi qiymətləndirmək mümkün deyil. Bu rəqəm göstərir ki, ölkədə çoxşaxəli modelə keçid çox ləng gedir".

Lakin N.Cəfərlinin sözlərinə görə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində işlər başlanıb, xüsusilə kənd təsərrüfatı ixracının artımı baxımından yaxşı nəticələr əldə olunmaqdadır: "Burada əsas problem qurulmaqda olan modeldə xammal ixracına əsaslanmasıdır. Biz elə nefti də xammal kimi satmağa köklənmişik. Kənd təsərrüfatı məhsullarını da daha çox xammal kimi satırıq. Halbuki son məhsulun əldə olunması, son məhsulun ixracının qurulması ilə

Natiq Cəfəri

nun inkişafı istiqamətində başladılan islahatlar tezliklə ciddi nəticələri verəcək: "Bildiyiniz kimi, cənab prezidentin fərmanı ilə iqtisadiyyatda böyük islahatları nəzərdə tutan strateji yol xəritələri təsdiqləndi. Ondən sonra başlanan işləri mən çox yüksək qiymətləndirirəm. Əgər proses belə davam edəcəksə, qeyri-neft sektorunun inkişafı baxımından ciddi nəticələr olacaq. Xüsusilə son vaxtlar regional əhəmiyyətli layihələrin həyata keçirilməsi, Bakı-Tiflis-Qars dəmiryol xəttinin istifadəyə verilməsi, Azərbaycanın nəqliyyat dəhlizi mərkəzinə çevrilməsi, biz bu yaxınlarda qanun qəbul edəcəyik - Ələt Azad İqtisadi Zonasının yaradılması, sənaye parklarının, rayonlarda sənaye məhəllələrinin, aqroparkların yaradılması kimi tədbirlər müəyyən müddətdən sonra uğurlu nəticələr verəcək. Düzdür, biz istəyirik ki, yaxşı nəticələri tez əldə edək. Lakin bu işlərin nəticələrini qiymətləndirmək, real gəlirlər əldə etmək üçün azı 2-3 il də bundan sonra vaxt keçməlidir. Yeni strateji yol xəritələrinə nəzərdə tutulan işlər həyata keçirilsə, heç bir problem olmayacaq".

indiki qiymətləri uzunmüddətli. Bu qiymətlər müəyyən proseslərin təsiri ilə yaranıb, onlar bitəndə qiymətlər də aşağı düşəcək. Bu baxımdan, başlanan işlərin dayandırılacağına gözləmirəm".

V.Əhmədov onu da bildirir ki, hazırda Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas problemlə sahəsi bank sektorudur: "Bank sistemindəki vəziyyətdən çox narahatam. Düzdür, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası bankların sağlamlaşdırılması istiqamətində ciddi işlər görür, lakin hələ bu sahədə problemlər qalmaqdadır. Xeyli bank bağlanıb, amma düşünürəm ki, bu, çıxış yolu deyil. Bankların bağlanması özünü çoxsaylı problemlər də gətirir. Biz bankların təmərküzləşməsinin tərəfdarıyıq. Dövlət üzərinə düşən işləri - infrastrukturun yaradılması işini həyata keçirir. Lazımdır ki, banklar-biznes-əhali əlaqələri də elə müstəviyə çatsın ki, problemlər yaranmasın. Biznes, əhali kredit üçün banka yalvarmasın, bank özü onların yanına gəlsin çoxsaylı və əlverişli kredit şərtlərilə".

□ **Dünya SAKİT,**
«Yeni Müsavat»

2017-ci ildə Azərbaycanda əhali arasında ölümlərin ən əsas səbəbi ürək-damar sistemi xəstəlikləri olub. Xəbər verildiyi kimi, ötən il ərzində ölüm hallarının 57,8 faizi ürək-damar xəstəliklərinin "payına" düşüb. Bəs, mütəxəssislər çıxış yolu olaraq nə təklif edirlər, ölkədə ürək-damar xəstəliklərinin geniş yayılmasının, qəfil ölümlərin artmasının səbəbi nədir? Bu dəfə sualları Kardiologiya İnstitutunun sabiq baş həkimi, tibb elmlər doktoru, Avropa Kardioloqlar Cəmiyyətin üzvü Əhməd Babayevə ünvanladığımız.

Arayış üçün bildirdik ki, 43 illik tibb təcrübəsi olan Əhməd həkim artıq 3 aydır ki, 20 ildir rəhbərlik etdiyi Kardiologiya İnstitutundan uzaqlaşmış və təqaüddədir. Ancaq yenə də ürək-damar xəstəlikləri ilə bağlı elmi işlər işləyən aspirantlarına dəstək verir. Eyni zamanda Kardiologiya İnstitutunun Elmi Şurasının üzvüdür.

- Əhməd həkim, statistikaya görə, keçən il ölüm hallarının 57,8 faizi ürək-damar xəstəlikləri ilə əlaqədar baş verib. Ürək-damar xəstəlikləri səbəbindən ölüm hallarının artmasının səbəbi, sizcə, nədir?

- Səbəb ilk növbədə risk faktorlarının olmasıdır. Risk faktorları siqaret çəkməkdir, hipodinamiya - hərəkətsizlikdir, hiperxolesterinemiyadır, düzgün qidalanmamaqdır, stress, şəkərli diabetdir, təzyiğin yüksək olmasıdır. Risk faktorları gətirib ürək-damar sistemi xəstəliklərinə çıxır. Bunun qarşısını almaq üçün də profilaktik tədbirlər görmək lazımdır. Məsələn, profilaktik müayinələr olmalıdır. Hər kəs ilde heç olmasa, 1, ya 2 dəfə müayinədən keçməlidir, o cümlədən kardioloq müayinəsindən keçməlidir. Şəkərin miqdarı müəyyənləşdirilməli, qanda xolestrinin yüksək olması, təzyiğin yüksək olub-olmaması, hipodinamiya, təzyiğin yüksək olub-olmaması aydınlaşmalıdır.

- Ürək-damar xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara, yəqin bu bəlaya düşməməyə nə qədər diqqət etməlidir?

- Birincisi, hər bir şəxs həkimə müraciət etməli və vaxtaşırı həkimin dediyi kimi, profilaktik tədbirləri keçməlidir. Yeni ona deyəcəklər 6 aydan bir gəl, kardiogram edək, qanda xolestərinini, şəkəri yoxlayaq. Xəstəyə başa salmaq lazımdır ki, düzgün həyat tərzi keçmək lazımdır. Yeni istirahəti, yeməyi necə olmalıdır, nə qədər hərəkət etməlidir, nə qədər idmanla, bədən tərbiyəsi ilə məşğul olmalıdır? Bax, onlar hamısı tənzimlənməlidir.

- Siz özünüz bu sadələşdirməni qaydalara əməl edirsinizmi?

- Çalışım ki, əməl edim. Mən vaxtaşırı müayinələrdən keçirəm, qanda xolesterinin, şəkərin miqdarını, təzyiği nəzarətdə saxlayıram. Siqaret çəkmirəm, içki içmirəm, pis vərdişlərim yoxdur. Yanımıza gələn xəstə deyəndə ki, siqaret çəkirəm və ya siqareti buraxa bilmirəm, mən adətən onlara deyirəm özüne hörmət edən həkim sənə müalicəyə götürməz, əgər

Tanınmış kardioloq: "Ay camaat, ildə heç olmasa bir dəfə həkimə gedin!"

Həkim Əhməd Babayev: "Aylarla hərəkət etməyən adam qəfildən düşür ortaya, içkinin təsirindən başlayır oynamağa və... bədbəxtlik olur"

siqareti atmırsansa.

- Amma bəzən siqareti tərgitdiyinə görə xəstəliyinin şiddətləndiyini iddia edənlər də olur. Bunun əsası varmı?

- Yox. Bu halda fəsad olur. Bu, onların dedikləridir, ay nə bilim darıxıram, ya nə olur... Belə sözlər, sadəcə, onların uydurulmasıdır. Düzdür, siqaret tərgitdiyinə görə bir az rahatsızlıq olacaq, amma o da keçib gədən bir şeydir. Nikotinin orqanizmə vurduğu zərəri heç nə vurmur. Nikotinin təsiri odur ki, damarları daraldır. Kardioloqun yazdığı müalicə odur ki, qanın yaxşı işləməsi üçün damarları genişləndir və qanı duruldu. Siqaret isə ona daban-dabana mənfi təsir göstərən bir şeydir.

- Son illərdə toy mərasimlərində qəfil ölüm hallarının sayı da artmaqdadır. Reallıq budur ki, bizim toylarda zəngin menyu olur, yeyib-içib oynamaq bəzən faciə ilə bitir. Toylarda necə davranmalıyıq?

- Kimsə artıqlaması ilə yeyir. Yeyib-içməkdə ifratçılığa varmaq da bir bəladır, gərək gündəlik yediyini yeyəsən. Toyların elə səs-küyü adama bəsdır. Toya gedirsən, iki gün özü-özünə gələ bilmirsən. Şəxsən mən öz payıma deyirəm ki, o səs-küyün də mənfi təsiri var. Toyda fəsadlar nədən olur? Profilaktik müayinə keçməyən adam bilir ki, oynaya, hoppa-düşə bilər. Məsələn, aylarla hərəkət etməyən adam birdən düşür ortaya, içkinin təsirindən başlayır

oynamağa. Oynayır, oynayır, bədbəxt hadisə olur. Çünki mədə dolur, ürəyi sıxır yuxarı, əhval pisləşir. Elə mənim tanıdığım adamlar var, toyda o hallara düşürlər. Görürsən deyirlər ki, toyda yemək yeyəndə mədəmdə qıçırma yaranır. Bu, yeməklə bağlı mədədəki qıçırma deyil, çox güman ki, ürəklə bağlı məsələdir.

- Son vaxtlar bir neçə jurnalist həmkarlarımızın qəfil dünyadan köçməsi bizi sarıtdı. Mütəxəssislər oturmaq iş rejimində ölüm riskinin daha böyük olduğunu deyirlər. Gün ərzində insan nə qədər hərəkət etməlidir ki, risklərdən, qəfil ölümdən sığortalansın?

- Jurnalist saatlarla oturur kompüter qarşısında, vaxtında yeməyi yemir, stress içində... Ailə, ev-əşik, güzəran, çörək-pulu barədə düşünür. Bunlar hamısı mənfi təsir göstərir. Hərəkət belədir də... Əgər kardioloq müayinəsindən sonra pis göstərici yoxdursa, 1 saat ərzində gündə 5 km gəzmək lazımdır - əgər əks göstəriş yoxdursa. İndi hamıya, məsələn, ürəyində problem olan adama demək olmaz ki, sürətlə gəzsin. Amma normalda elə bil harasa tələsirsən, bax, həmin sürətlə gəzmək lazımdır. Yoxsa 3-3, 4-4 çıxıb bulvarda gəzir, xanım yerləşir, ora-bura gedirlər, bu gəzmək deyil.

- Kompüterdə işləyənlərə məsləhətiniz nədir?

- Onun da profilaktikası var. Oftalmoloqlar daha yaxşı məsləhətlər verə bilərlər. Kompüter qarşısında ən çox iki saat işləmək olar. Hər iki saatdan bir 10 dəqiqə dincəlmək lazımdır. Orda bədənin məcburi vəziyyəti olur, qabağa əyilir, bu da onurğada problem yaradır. Kompüterin mənfi təsirlərindən biri oturmaq şəraitində yaranan fəsadlardır. Həm də gözə düşən yüküdür.

- Stressdən, gərginlikdən, depressiyadan xilas olmaq üçün nələri təklif edirsiniz?

- İslamda stressi götürənin biri Quran oxumaqdır, digəri də səyahətdir. Həqiqətən də gəzintiye çıxmaq stressi götürür. Mən özüm də əməl edirəm. Mən müsəlmanam, Quranda yazılanların hamısına əməl edirəm.

- Səyahət üçün daha çox haranı məsləhət görürsünüz, ölkə daxilini, yoxsa xarici?

- Kimin imkanı nəyə çatırsa. Lap həyətdə də düşüb gəzənsən, yenə də faydalıdır. İslamda deyir gəz, bütün dünyanı, bax gör Allah-tala nələr yaradıb. Məsələn, müsəlman baxır Nyaqara şələləsinə, deyir, İlahi, sən nələr yaratmışsan?!

- Ölkədə intihar hallarının da artan tendensiyası barədə nə deyə bilərsiniz? Həkim kimi intiharların səbəbini nədə görürsünüz?

- Onu psixiatrlar yaxşı bilir. İntihar edənə psixoloji durumdakı problem var. Sağlam adam canına qiyməz. Demək

onun psixikasında pozğunluq var. Bu məsələ ilə bağlı da təbliğat yoxdur. Bir haşiyə çıxım. Yenə də İslama qayıdım. Əgər insanlar bilsələr ki, şəriətə görə, intihar edən cəhənnəmdir, bəlkə onda insanlar intiharlardan yayınarlar. Yoxsa özünü öldürən elə bilir ki, bununla canı qurtuldu.

- Ürək cərrahı, deputat Rəşad Mahmudov qəfil ölümlərin qarşısını almaq üçün çox maraqlı bir təklif verib. O, dünyanın bir sıra ölkələrində tətbiq olunan "stent for life" proqramının Azərbaycanda tətbiqini zəruri sayır. Hesab edirsiniz ki, bu proqramın tətbiqi ildə 15 minədək insanın ölümdən xilas demək olar. Siz bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Əlbəttə ki, bunu tətbiq etmək olar. Amma bunun üçün dövlət proqramı olmalıdır. Bunun üçün hökumət o proqrama

təvəssüf ki, biz daha çox lazımsız şeyləri təbliğ edirik, istər televiziyada, istər qəzetlərdə, istər tərsə saytlarda.

- Siz də razılaşırıq ki, ölkədəki ölümün 57,8 faizinin məhz ürək-damar xəstəlikləri nəticəsində baş verməsi barədə statistika heç də kiçik göstərici deyil...

- Əlbəttə, kiçik göstərici deyil. Müəyyən proqramlar var dünyada. Məsələn, ruslar 10 il əvvəl federal proqram qəbul etdilər, hökumət işlərin aparılmasına dəstək verir. Elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının maliyyələşdirilməsi lazımdır. Tutaq ki, biz rayonbarayon gəzirik, xəstələri tapırıq, bunun profilaktikasını həyata keçiririk. Buna xərc lazımdır. Müayinələrini aparmaq, digər məsələləri reallaşdırmaq... Bunun pulunu kim verəcək? Bunun üçün proqramlar olur, qrantlar ayrılır. QHT-lər

Kardioloq "Yeni Müsavat" a orijinal təklif verdi

dəstək verməlidir. O səhiyyənin xaricində olan şeydir, çünki stendlərin alınması və s. üçün maliyyə məsələləri var. O da siqortə təbəttinə bağlanacaq. Lakin siqortə təbəttinə də hələ bizdə geniş yayılmayıb. Çünki heç bir ölkədə dövlət bütün səhiyyənin məsrəflərini boynuna götürə bilmir, elə dövlət yoxdur. Heç dünyanın ən qüdrətli ölkəsi olan Amerikada dövlət xəstənin bütün xərclərini çəkmir. Bizdə ancaq tələb edirlər. Xəstə gedir xəstəxanaya, deyir mənim filan dərmanlarımı ver.

- Azərbaycanda ürək-damar xəstəliklərinin qarşısını almaq istiqamətində kardioloqların bir araya gələrək tədbirlər görməsi, təbliğat istiqamətində addımlar atması mümkündürmü?

- Təbliğatdan söhbət gədirsə, elə qoy "Yeni Müsavat" təbliğat aparsın, maarifləndirsin. Sizin qəzeti və saytı hamı oxuyur. Bir bölmə yaradı, alimləri dəvət edin, orda yazsınlar, hər nömrədə bir yazı yazsın, ürək-işemik xəstəliyi, hipertoniya xəstəliyi, ürək çatışmazlığı-filandan. Həkimlər bunların profilaktikası və müalicəsi barədə fikirlərini yazsınlar. Bu istiqamətdə maarifləndirmə olsa, şübhəsiz ki, ürək-damar xəstəliklərinin faizi aşağı düşər. Çox

maliyyə ayıra bilər. Yəni maliyyəyə bağlı bir şeydir.

- Sonda əhaliyə sözünüz, məsləhətinizi bilmək istərdik.

- Hər kəs gedib heç olmasa ildə bir dəfə müayinə olunsun. Poliklinikalarımız var, Azərbaycanda pulsuz müayinə mövcuddur. Mövcud səhiyyənin quruluşuna görə hərənin sahə həkimi, kardioloq var, getsin müayinə olunsun, kardiogramasını keçsin, qan analizini versin, ona nə pul lazımdır, nə filan. Getsin, həkimə nə desə, onu etsin. Ola bilər yüz, ya min nəfərdən beşini həkim seçsin və desin ki, sənə əlavə müayinələr lazımdır, gərək instituta, başqa yerə gedəsən, hansı ki, poliklinikalarda yoxdur. Ən azından bunu etmək lazımdır. Axı, sağlamlıq qurtaran kimi xəstəlik başlamır. Sağlamlıq qurtarandan xəstəliyə qədər ara vəziyyət var. O ara vəziyyətdə olanlarda profilaktik tədbirlər aparmaq lazımdır. Burada da maarifləndirmə çatışmır. Media camaatı maarifləndirsin, yazsın ki, ay camaat, həkimə gedin, müayinə olun! Media bu məsələlərdə kömək edə bilər. Burada da pul-para lazımdır deyil ki...

□ Elşad PASASOY, "Yeni Müsavat"

Yeraltı çaylar

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"De görək nə deyirsən!

Amma yaxşı fikir ver bu iki məhəbbətə..."

(Əli Kərim)

Rayonun icra başçısından yamacın sürüşməsi haqda açıqlama alıblar, deyir orda iki yeraltı çay axır. Əlbəttə. Alimlərin başı ev bölüşdürməyə qarışıbsa sürüşmənin izahatını icra başçısı verməlidir. Mən onun yerinə olsam lap deyərdim torpaq çatının altından dünyanın ən uzun tortunu və paxlavasını tapmışıq. Kim kimədir? Bas getsin. Necə deyərlər, harda qırıldı - qırıldı...

Qlobal istiləşmənin, Antarktikadan qopan aysberqin Neftçalaya çarpmasının, Myanmadakı buddistlərin Roxinca müsəlmanlarına tətbiq elədiyi tektonik silahın, Trampın kəkilinin, Afaq Aslanın şəkilinin, Putinin seçkilərdəki vəkilinin də yamacın sürüşməsinə təsiri tərəfimizdən aşkar edilib götürülə bilər. Lazım gəlsə. Bircə camaatın ağır güzəranının, haqsızlıq üzündən yamacalara dırmaşmasının təsiri ola bilməz. Mümkün deyil. Həmçinin, ərazini haçansa satmış bələdiyyə-mələdiyyə, JEK-çək, icra-iqra orqanlarının da qətiyyəti təsiri yoxdur. Sən vurmudun, mən yıxılmadım - bir el məsələmizdə bu durum da qədimlərdə yaxşı təsvir olunmuşdur.

Nazirlər Kabinetinin yamaca görə toplanması isə maraqlı lətifə idi. Hamının ağına gələn ilk sual belə olmuşdur ki, görəsən Artur müəllim sürüşmə haqda nə deyəcəkdir. Yəqin qışda sürüşməyib yaya saxlamağı məsləhət görər. O cümlədən, ev yanında Alabaladan danışan məşhur müavin mütləq sizin dərdinizə əlac edəcəkdir. Gözləyin. Məktəbdə yerləşin. Onsuz tətildir bu saat.

Sözgəlişi, bir müşahidəmi Təhsil Nazirliyinin başbirlənlərinə çatdırmaq istərdim. Fikir vermişəm, hər dəfə məktəblərdə tətillər elan olunanda müəllimlər, şagirdlər, valideynlər özləri buna bir-iki gün əlavə edirlər. Örnək üçün, əgər nazirlik tətilin 6-cı gündən başladığını bildirirsə dərslər artıq 3-cü gündən dayanır, əmin olun. Bir gün müəllim, bir gün direktor, bir gün valideyn, bir gün uşağı məktəbə daşıyan taksinin sürücüsü... Qısa, hər kəs təhsilimizin tətilinə töhfəsini verməyə çalışır. Bu baxımdan, yaxşı olar tətillər konkret, yuvarlaq tarixlərdən başlanıb bitsin. Misal üçün, elan edirsən ki, gələn həftənin 1-ci günündən bazar gününə qədər tətildir. Ya da fevral ayı hamınızı evə buraxırıq, dombalaq aşın. Vəssalam. Ümid edirəm hörmətli təhsil naziri bu müterəqqi, səmərələşdirici təklifimi nəzərə alacaqdır. (Hərçənd nazir vəzifəsinin özü artıq ikinci aydır tətildədir, kimisə tapıb nazir qoya bilmirlər. Bu baxımdan təklifimin havaya uçması labüd görünür. Heyf. Ayda-ildə bir pedaqoji novatorluq edəsən, o da ünvana çatmaya).

Ümumiyyətlə götürəndə çox çətindir. O qədim əhvalatda deyilən kimi, rəhmətlik üçün lap çətinidir. Bu temada bir dənə də məsəl var, deyir cəhənnəmdə bir daş vardır, götürən də peşman olur, götürməyən də. Qabaqlar Azərbaycan, Rusiya, Türkiyə tipli ölkələr Avropanın qurumlarını neft pulları, kürü yaxmacı, hədiyyələrlə yemləyirdilər. Onlar isə yedikləri boşqabı bəyənəməyib bizlərə sanksiyalar qoymağa başladılar. Rüşvət verdiyimiz avropalı yetimləri biabır eləyirdilər. Nəhayət avtoritar rejimlər bezdilər, başladılar Avropa qurumlarının parasını kəsməyə. Nəticə nədir? Qapalı daire. Bu həftə Azərbaycanda insan hüquqlarını monitorinq etməyə gələsi AŞPA məruzəçiləri gəlməyəcəklər. Pul yox imiş. Avropa Şurasının büdcəsində kəsir yaranıb. Bir yandan da baxanda yaxşıdır, mənasız monitorinqlərdən canımız qurtarır. Çünki o məruzəçilər gəlib bir torba da burdan yığıb gedirdilər.

İndi məlum icra başçısından Avropa Şurası ilə aramızda yaranan çatın səbəbini soruşmağın nə yeridir... Qoy desin altdan neft çayları axır. Çatı yamamaq, Azərbaycanın Avropadan sürüşüb uzaqlaşmasının qabağını almaq üçün, türkün sözü, kürü tökməyə ehtiyac vardır.

İşğalçı Ermənistan, onun siyasi elitası və əhalisi Yeni ilin gəlişi ilə daha kritik aylar yaşamağa başlayıb. Yanvarın 1-dən gündəlik tələbat mallarının, benzin və maye qazın bahalaşmasının yaratdığı ictimai-siyasi gərginliyin üzərinə neçə gündür Azərbaycanın Rusiyadan aldığı və artıq cəbhə bölgəsinə yola salınmış yeni partiya silahların doğurduğu xof da əlavə olunub.

Bu yandan da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin az öncə Davosdan bəyan elədiyi "Rusiya ilə yeni hərbi müqavilələr imzalanacaq" açıqlaması ermənilər daha da qəzəbləndirib və təlaşa salıb. Erməni mediasında davam edən şərh və rəylər bu qənaətə şübhə saxlamır.

Diqqət çəkən məqamlardan biri də bu kimi yazılarda təklif edilən ecaib çıxış yollarıdır. Bir az da dəqiq desək, faktiki surətdə ermənilər "oturduqları budağı" kəsməyi təbliğ etməyə başlayıblar. Kremlin könüllü vassalı və marioneti olan, bütünlüklə onun təhlükəsizlik çətrini altında olmaq hesabına öz mövcudluğunu saxlayan, xarici sərhədlərini belə rusların qoruduğu Ermənistanda Rusiyaya qarşı özünü göstərən yeni isterika və şantaj dalğasının bir adı da budur.

"Yeni Müsavat" erməni mediasına istinadən bu xüsusda düşmən ölkədə ictimai-siyasi ovqatı bilmək baxımından faydalı ola biləcək rəylərin təqdimatını davam edir.

Məsələn, bahalaşma əleyhinə kütləvi etiraz aksiyalarının əsas təşəbbüsçüsü olan "Yelk" ("Çıxış") deputat blokunun üzvü Edmon Marukyan təklif edib ki, Azərbaycana Rusiya silahlarının verməsi məsələsi parlamentdə müzakirəyə çıxarılmalıdır. Bu barədə Lragir.am erməni saytı şimal qonşumuzun Azərbaycana tədarük elədiyi son partiya silahlara həsr elədiyi məqalədə deyilir.

"Rusiya Ermənistana münasibətdə ikiüzlü, mənəviyyətsiz siyasət aparır. Bunu Rusiya istiblišmentinin hansı hissəsi həyata keçirir, artıq heç kim üçün maraqlı deyil, çünki silahı Azərbaycana Rusiya verir. Əgər o, Ermənistan qarşısında öz öhdəliklərinə sadıq olsaydı, heç olmazsa, Bakı ilə yeni hərbi sazişlər imzalamazdı. Amma Əliyev bəyan edir ki, təzə anlaşmalar üçün heç bir əngəl yoxdur. Demək, Ermənistan da Rusiya üçün yoxdur", - deyir məqalədə qeyd olunur.

Azərbaycana görə yeni anti-Rusiya isterikası - İrəvana "yeni aprel" signalı

Ermənistanın üç dərdi - bahalaşma, Bakıya verilən Rusiya silahları, bir də...; işğalçı ölkədə əhali həm də Moskvaya qarşı küçələrə çıxmağa çağırılır; düşmən oturduğu budağı kəsir? Yerli siyasilərdən və ekspertlərdən bədbin proqnozlar...

Yazıda daha sonra deyilir:

"Təsəvvür etmək çətinidir ki, Ermənistanın hazırkı hakimiyyəti Rusiya-Azərbaycan sövdələşməsinə əngəlləyə bilər. Buna da qəti şübhə yox ki, Ermənistan həm daxili həm də xarici məkanda təhlükəsizlik alternativləri formalaşdırmaq bacarığı nümayiş etdirməli, bununla da Rusiyaya onun hesablaşacağı situasiyanı diktə etməlidir - necə ki, aprel müharibəsindən sonra məhz belə olmuşdu. Bu da aydındır ki, İrəvan dəqiq və aydın şəkildə öz narazılığını ortaya qoymalı və bəyan etməlidir ki, Rusiya Azərbaycanı erməniləri qətlə yetirmək üçün silahlandırır. Bu mənada Edmon Marukyanın məsələni parlamentin gündəliyinə gətirmək təklifi olduqca mühümdür".

Hərçənd yazı müəllifi şübhə edir ki, parlamentdə məsələni gündəliyə salmağa cəsarəti çatan qüvvələr ola bilər. "Ancaq bu, "Yelk" "Öz növbəsində Ermənistan hər şeyi edir ki, hərbi balans saxlasın. Qəribədir ki, dünən (srağagün - red.) məsələ barədə danışan xarici işlər nazirinin müavini Şavarş Köçəryan jurnalistlərlə söhbətində sətiraltı həttə

"Baş verən son hadisələr proseslərin iki il öncəki kimi nəzarətdən çıxacağı yönündə həyəcan yaradır - nə vaxt ki, Azərbaycan Rusiyanın kart-blansı ilə müharibəyə başlamışdı. Hər halda Nalbəndyan və Məmmədyarovun Krakovda ATƏT sədrinin şəxsi nümayəndəsinin ofisini genişləndirmək haqda anlaşması fonunda yanvarın 19-da Azərbaycan Rusiyadan yeni partiya silahları alıb. Ölkənin prezidenti İlham Əliyevin bu ərafədə Davosdan verdiyi bəyanat isə faktiki Bakının yeni "aqressiv siyasəti" barədə (dirnaqlar bizimdir - A.X.) signalıdır".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sitat 1 in.am saytının aparıcı siyasi şərhçisi Sərkis Arsuninin yazısındadır. O, təəssüflə qeyd edir ki, yeni Rusiya hərbi texnikasının Azərbaycana verilməsi nə İrəvanda, nə də Xankəndində adekvat reaksiya doğurmayıb.

"Öz növbəsində Ermənistan hər şeyi edir ki, hərbi balans saxlasın. Qəribədir ki, dünən (srağagün - red.) məsələ barədə danışan xarici işlər nazirinin müavini Şavarş Köçəryan jurnalistlərlə söhbətində sətiraltı həttə

Rusiyanı müdafiə etdi. Bildirdi ki, Ermənistan Rusiyadan daha ucuz qiymətə silahlar alır. Halbuki İrəvanda ən yüksək səviyyədə Moskvaya onun müttəfiqlik öhdəlikləri və vasitəçilik missiyası haqda xatırlatmalar edilməli, Azərbaycana silah tədarükünü dayandırmaq tələb olunmalı idi" - erməni siyasi təhlilçi qeyd edib.

O da belə hesab edir ki, yaranmış vəziyyətdə Ermənistan Moskvanın acığına paralel şəkildə və ya alternativ olaraq, Avropa Birliyi, NATO (!-red.), Çin, İranla hərbi-texniki əməkdaşlığı inkişaf etdirməlidir: "Fəqət, bizim diplomatiya əvvəli tək dişsiz olub..."

Bu qəbildən yazı-şərhlərə nə əlavə etmək qalır? Əlbəttə ki, yalnız bunu: ayaq altında olan qarışqanın filə hədə-qorxu gəlməsi, onu şantaj etməsi. Eyni zamanda klassik sual yada düşür: nə ilə, hansı iqtisadi-maliyyə və insan resursları ilə Ermənistan Rusiyaya etiraz edir? Erməni KİB-lərində gedən bu kimi şərh və çağırışlar oturduğun budağı kəsmək cəhdindən savayı bir şey deyil...

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Son

illərdə nüfuzlu beynəlxalq qurumların qəbul etdikləri qərarlara məhəl qoyulmadığının, bu qərarların əhəmiyyətini itirdiyi göz önündədir. Xüsusilə, Amerika prezidenti Donald Trampın gəlişindən sonra bu ölkənin əsas qurumları olan Dövlət Departamenti, Konqres və Senatın digər ölkələrlə bağlı verdiyi bəyanatlar, qəbul etdikləri qətnamə və bu tipli qərarlar kağız üzərində qalır.

Grupunun həmsədr ölkələrindən biridir, Ermənistanə sanksiyaların tətbiq edilməsini tələb etmək əvəzinə təcavüzkar ölkəni himayə edir, hətta Dağlıq Qarabağa maliyyə yardımı göndərir. Yaxınlarda məlum oldu ki, minalar

Politoloq Natiq Miri bütün bunların iki səbəbinin olduğunu düşünür: "Azərbaycan hakimiyyəti səviyyəsində xaricdən gələn belə qərarlara göstərilən reaksiyaların dozasının azalması, yaxud rəsmi səviyyədə reaksiyanın verilmə-

Romadan uzaq, Kəlküttəyə yaxın... Bakı

Xalid KAZIMLI

Dünyada elə şəhərlər var ki, mərkəzi yüz illərdir dəyişmir. Hər şey şəhər tikildiyi vaxtda necəydisə, elə də qalır, yalnız yüngül modernləşdirmə işləri aparılıb, o da o şəkildə ki, şəhərin estetik görünüşünü, qədimliyini pozmasın.

Elə şəhərlər də var ki, orada hündür binalar tikilməsinə icazə vermirlər. Bunu da bəzən şəhərin estetik görünüşü ilə, bəzən də seysmik zonada yerləşməsi ilə izah edirlər.

Elə şəhərlər var ki, ortasında yüz il əvvəl salınmış bağlar, yaxud da təbii meşələr olduğu kimi qalır, bir ağacın kəsilməsinə belə imkan vermirlər - olsa-olsa vaxtaşırı budama işləri aparılır, qurumuş ağaclar kəsilir, yerinə yenisi əkilir.

Elə şəhərlər var ki, hələ lap qədimlərdən çox əlverişli yerlərdə salınıb, kənarlara doğru böyüdükcə böyüyür, avtonom infrastrukturular yaratmaq hesabına "köhnə şəhər"ə yük olmur.

Bir də var bir tərəfindən zənginlik, dəbdəbə, təmtəraq yağan möhtəşəm göydələnlərlə, əzəmətli imarətlərlə yastı-yapalaq gecəqonduların, cındırından cin ürəkən, uçulub-tökülmüş, qırq yerden yamanmış, damından, divarından möhnət, kasıblıq yağan daxmaların qonşu məhəllələrdə yerləşdiyi şəhərlər.

Birincilərə London, Paris, Vaşinqton, Brüssel, Milan, Roma, Praqa, Amsterdam kimi şəhərlər aiddirsə, ikincilərə Meksiko, Boqota, Mumbay, Kəlkütte və yüzlərcə bu kimi şəhərlər aiddir.

Doğma, əziz, sevimli Bakımız daha çox ikincilərin sırasında yer ala bilər. Nə yazıq ki, belədir.

10-12 ildir bu şəhərin infrastrukturunu yenilənir, körpülər, tunellər, yol ötürücüləri, yeraltı, yerüstü keçidlər tikilir, köhnə-kürüş məhəllələri sökülür, yerlərində geniş prospektlər açılır, parklar salınır, hələ də bu şəhərin başını, ayağını bir yerə yığmaq mümkün olmur.

Hər dəfə şəhər təsərrüfatına aid nəsə bir problem çıxanda bəlli olur ki, bu şəhəri salarkən nələrisə nəzərə almayıblar.

Əlbəttə, min il əvvəl Abşeron yarımadasının bu yerində binə salarkən, qala tikərkən müasir şəhərsalma standartlarını tətbiq etmək, relyefin nə dərəcədə əlverişli olduğunu ölçüb-biçmək imkanı yox idi. Əcdadlarımız necə gəldi bir yaşayış məntəqəsi salıblar və bilməyiblər ki, vaxt gələcək, onların saldıqları 300-500 evlik kəndin yerində 3 milyon (ən azı) əhalisi olan meqapolis emələ gələcək.

Ancaq inkişafı neft fəvvarələri ilə birlikdə yüksəklərə qalxan Bakı 100-120 il öncə dünyanın bir çox yerlərindən buraya insanların axışması ilə genişlənməyə başlayanda kimlərsə şəhərin böyümə planına diqqət yetirə bilirdi. Ən azı sovet memarları və şəhərsalma mütəxəssisləri Bakının özündə nə qədər adam barındırmağa gücünün yetdiyini hesablaya bilərdilər.

Bəlkə də sovet dövründə Bakı ona görə qapalı şəhər elan edilmişdi. O vaxtlar buraya əyalətlərdən gələn adamları çox çətinliklə qeydiyyatda götürürdülər ki, şəhər dolub-daşmasın...

Müstəqillik dövründə isə bu qadağa aradan götürüldü, fərasətli adamların önü açıldı və məlum oldu ki, Bakıda özünə bina qurub, villa tikdirib, ev ala bilən yüz minlərlə fərasətli adam var.

Son 20 ildə isə pulu olan adamlar bu şəhərdə boş kvadratmetr qoymadılar və qoymaq fikrində deyillər. Heç bir araşdırma aparmadan, sürüşmə zonası olduğuna məhəl qoymadan, sönmüş palçıq vulkanının üstü olmasına nəzərə alınmadan böyük bir vur-heşirlə boş kvadratmetrlər uğrunda amansız mübarizə gedir. Pul-parası olanlar sonuncu sot torpaq sahəsi qalana qədər çarpışmağa, boğuşmağa and içiblər sanki. 50 evin yerləşdiyi köhnə məhəllələr sökülür, yerində 5 min adamın yaşayacağı çoxmərtəbəli binalar tikilir.

Elə bir gün olmaz ki, hansısa yaşayış məntəqəsindən yaşılıqların məhv edilməsi barədə həm Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə, həm də media quruluşlarına şikayət gələsin. Tikinti maqnatları ən böyük parklara, bağlara müştəri gözü ilə baxır, burada yaxşı şadlıq evləri, restoranlar üçün çox ideal yer olduğunu düşünürlər, imkan verən olsa, 5 mərtəbəli sarayı gecəqondu kimi 3-4 günün içində tikirlər.

Beləcə, bir gün ortaya çıxır ki, filan yer sürüşür, bu qədər yükə tablaşmır. Aydın olur ki, dənizə doğru yeraltı çaylar axır və o, yerin təkini yuyub boşaldır. Bəlli olur ki, palçıq vulkanın oyanması ilə yüzlərlə müasir ev palçıq lavasının altında qalacaq və sair və ilaxır.

P.S. 8 il öncə ABŞ-da hava limanından Vaşinqtonun mərkəzinə gedərkən yol kənarında çoxlu və bomboş meşə zolaqları gördük. Yol yoldaşlarımızdan biri mənzərəni çək-çəkə dedi, bu bizdə olsaydı, indi yol boyunca yüzlərlə kafe-restoran, otel-motel vardı. Düşüncə budur bizdə, budur...

ABŞ-ın dünyada söz

çəkisi azalıb-səbəblər

Fəzail Ağamalı: "Bu cür yanaşmalar Amerikaya etimadsızlığı gücləndirir"

Bütün bunlar bir sıra müzakirələrə yol açıb. Burada Azərbaycanla bağlı da bir hal müşahidə olunur. Belə ki, əvvəlki illərdə ölkəmizlə bağlı beynəlxalq təşkilatların hər hansı birinin sərt münasibəti olarsa, təzyiq etmək üçün müəyyən qərarlar qəbul olunarsa, dərhal Azərbaycan hökumətinin yüksək dairələri tərəfindən buna sərt münasibət sərgilənirdi. Amma artıq rəsmi Bakı bu tipli qərarlara nəinki əhəmiyyət vermir, hətta bəzən mövqə belə bildirmir. Doğrudur, deputatlar, politoloqlar səviyyəsində münasibət bildirilir, amma bu da hakimiyyətin reaksiyası kimi qəbul oluna bilməz. Yaranan mövcud durum müxtəlif səbəblərlə izah edilir. Çoxları hesab edir ki, Amerikanın artıq dünyadakı sözünün çəkisi azalıb. Səbəblərdən biri kimi də, belə qərarların həddindən artıq çox olması göstərilir. Bir növ artıq verilən bəyanatlar, qətnamələrin verdiyi halını aldığı bildirilir.

Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı bildirdi ki, bu cür yanaşmalar, qərarlar reallığı əks etdirmədiyi, qeyri-ciddi olduğu üçün Azərbaycan iqtidarı tərəfindən cavablandırılır: "Ayrı-ayrı siyasətçilərin, ictimaiyyət xadimlərinin bununla bağlı mövqeləri düzgündür. Jurnalistlərin sualları ilə bu məsələlərə aydınlıq gətirilir. Amerika kifayət qədər fəvqəldövlət olmasına baxmayaraq, bir sıra qurumlarının, xüsusilə, Dövlət Departamentinin sənədlərində bir çox məsələlər qeyri-obyektiv xarakter daşıyır, reallığı əks etdirmir. Vaxtı ilə KİV-lərə verdiyim fikri bir daha təkrar etmək istəyirəm ki, bir çox hallarda konqresmenlər, senatorların fikirlərində erməni izi, təsiri açıq şəkildə özünü ifadə etməkdədir. ABŞ kimi nəhəng bir dövlətin orada fəaliyyət göstərən erməni lob-

bisinin təsiri altında olması çox böyük təəssüf doğurur. Azərbaycana Amerikada fərqli münasibətlər var. Dövlət Departamenti, eləcə də, rəsmi Vaşinqton tərəfindən maliyyələşdirilən QHT-lərin hesabatlarında Azərbaycana qarşı açıq qərəz nümayiş etdirilir, böhtan xarakterli rəylər yer alır. Başqa bir cəhətdə isə Azərbaycanla əməkdaşlığa ciddi önəm verilir, Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində oynadığı rol dəstəklənir, ölkəmizin terrorizmə qarşı dünya birliyi ilə birlikdə apardığı mübarizəsinə yüksək qiymət verilir, bundan sonra da Azərbaycanla əməkdaşlığın vacib olduğu önə çəkilir. Bu cür fikirlər Azərbaycana gələn Amerikanın yüksək çinli məmurları tərəfindən də önə çəkilir. Bunların hamısının şahidi olmuşuq. Ən təəssüf doğuran hal odur ki, Amerika Azərbaycana qarşı hələ də ikili standartları tətbiq etməkdədir, işğalçı Ermənistanə sərt mövqə nümayiş etdirməməkdədir. Baxmayaraq ki, Minsk

dan təmizlənmə üçün Amerika şirkəti Azərbaycanın icazəsi olmadan Dağlıq Qarabağda olur. Eyni zamanda, Dağlıq Qarabağdakı ermənilər Ermənistandan viza almaqla Amerikaya gedirlər. Bu cür anormal münasibət əlbəttə təəssüf doğurur. Bütün bunlar Amerikanın xarici siyasətinə ciddi zərbələr vurur. Həm Azərbaycanda, həm də dünyada bu cür yanaşmalar Amerikaya etimadsızlığı gücləndirir. Artıq Azərbaycan iqtidarı bu cür bəyanatlara əhəmiyyət vermədən öz yolu ilə gedir. Bu yol Azərbaycana beynəlxalq aləmdə ciddi uğurlar qazandırır, ona nüfuz gətirir. Artıq Azərbaycanın dünyada söz sahibi olan ölkələrdən biri olduğunu hər kəs etiraf etməkdədir. Ölkəmiz təkcə regional deyil, eyni zamanda global xarakter daşıyan layihələrin təşəbbüsçüsü, təşkilatçısı kimi bunları reallaşdıran ölkə səviyyəsinə qalxıb. Bu cür bəyanatlar Azərbaycanın nə daxili, nə də xarici siyasətinə təsir etmək gücündə deyil".

□ **Cavansir ABBASLI**,
□ **"Yeni Müsavat"**

ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri olan üç ölkədən ikisi-Fransa və Rusiyadan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqda son bir neçə gündə ard-arda bəyanatlar söylədi.

Belə ki, Fransa prezidenti Emmanuel Makron yanvarın 23-də Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyanla görüşdən sonra keçirdiyi mətbuat konfransında bildirdi ki, Qarabağ münaqişəsinin həlli vacibdir. Makron bildirib ki, Fransa münaqişənin həlli istiqamətində ABŞ və Rusiya ilə birlikdə səylər göstərməyə hazırdır.

E.Makronun bu açıqlamasından iki gün sonra Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarova keçirdiyi ənənəvi brifinqdə bəyan etdi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı danışıqlar prosesində effektivliyi artırmaq lazımdır: "Mənə elə gəlir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair danışıqlar prosesində aktivliyi deyil, effektivliyi yüksəltmək lazımdır. Hesab edirəm ki, hər kəs də bununla məşğul olacaq".

ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olan Fransanın dövlət başçısının dedikləri ölkəmizdə müzakirələrə yol açıb. Məlumdur ki, Fransa Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində neytral mövqə tutmalı olan dövlətlərdən biri sayılsa da, hər zaman tərəf tutub, yeni xristian təəssübkeşliyindən çıxış edərək, təcavüzkar Ermənistanı müxtəlif yollarla dəstəyini ifadə edib.

Rusiyanın isə Ermənistanı açıq-aşkar müdafiə etdiyi hər

Fransa və Rusiyanın absurd Qarabağ bəyanatları

Qabil Hüseyinli: "İki həmsədr ölkənin aktivləşməsi onların məsələni ermənilərin maraqlarına uyğun həll etmək istəklərindən irəli gəlir"

Qabil Hüseyinli

"Rusiya və Fransa Azərbaycanın iqtisadi və hərbi qüdrətinin artmasından narahat olmağa başlayıblar"

kəsə məlumdur. 2018-ci ilin ilk ayında bu iki həmsədr dövlətin ard-arda "Qarabağ problemi həll edilməlidir" bəyanatlarını verməsi suallar yaradır.

Politoloq Qabil Hüseyinli bu barədə "Yeni Müsavat"a

şərhdə dedi ki, hər iki həmsədr ölkə Qarabağ məsələsinə yanaşmalarında tərəf tuturlar və beynəlxalq hüququn normalarının pozulmasına göz yumurlar, indiki açıqlamalarında da səmimi olduqları

şübhəlidir. "ATƏT-in Minsk qrupu yaranandan Rusiya ilə Fransanın Qarabağ məsələsində mövqeləri demək olar eyni olub. Özü də bu mövqelər daim Ermənistanın tərəfini tutmaqla ortaya qoyulub. Rusiya Ermənistanı birbaşa dəstəkləyir və bunu gizlətmir. Fransa isə Ermənistanı özünün "kiçik bacısı" adlandıraraq işğalçı ölkəni dəstəkləyir. Amma bunu müxtəlif ibarələrlə ört-basdır etməyə çalışır. Hər iki həmsədr ölkə Qarabağ probleminə yanaşmada ikili standartlarla yanaşma sərgiləyir. Bəzən Qərb ölkələrindən postsovet məkanındakı bütün münaqişələrə eyni yanaşmanın zəruriliyi vurğulanır. Elmi-nəzəri cəhətdən əsaslandırılmayan fikirlər irəli sürülür ki, guya Qarabağ tamamilə əlahiddə bir yaşayış məntəqəsidir. Çünki burada etnik ermənilər yaşayır və bu ermənilərin öz müqəddəratını təyin etmək prinsipindən vaz keçmək olmaz. Halbu ki, ermənilərin Qarabağın aboregen xalqı olmadığı məlumdur.

Abxaziyada abxazlar, Cənubi Osetiyada osetinlər orada aboregen xalqlardır, min illərdə həmin ərazilərdə yaşayırlar. Amma Qarabağdakı ermənilərə bunu aid etmək üçün heç bir tarixi fakt yoxdur. Ermənilər Qarabağda gəlmə millətdirlər və onların burada məskunlaşdırılmasının tarixi heç iki yüz ilə çatmır. Ermənilər Qarabağa köçmələrinin şərəfinə Ağdərə abidə də ucaltmışdılar. Gəlmə xalqların da öz müqəddəratını təyin etmə hüququ yoxdur. İkincisi, erməni xalqı öz müqəddəratını Qərbi Azərbaycan torpaqlarını təyin edə bilsin və bu gün Ermənistan dövləti mövcuddur. Azərbaycan öz torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaranmasına heç zaman razı olmayacaq. Bu ən yüksək səviyyədə dəfələrlə bəyan edilmiş və bunu Rusiya da, Fransa da bilməmiş deyillər. İndi Fransa və Rusiyanın aktivləşməsi onların məsələni ermənilərin maraqlarına uyğun həll etmək istəklərindən irəli gəlir. Onlar məsələləri süni surətdə sürət-

ləndirib problemi öz müqəddəratını təyin etmə hüququ çərçivəsində həllinə nail olmaq istəyirlər".

Q.Hüseyinli vurğuladı ki, Rusiya və Fransa Azərbaycanın iqtisadi və hərbi qüdrətinin artmasından narahat olmağa başlayıblar. Onlar yaxşı başa düşürlər ki, Azərbaycan gec-tez torpaqlarını müharibə yolu ilə geri alacaq. Bu il müharibə təhlükəsi kifayət qədər real olduğundan və bu müharibədə Azərbaycanın uğur qazanacağından ehtiyatlanan Rusiya və Fransa məsələnin sülh yolu ilə həllini sürətləndirmək haqqında danışıqlara başlayıblar: "Onlar nəticəsi olmayan sülh danışıqları prosesini süni surətdə sürətləndirmək istəyirlər. Əgər onlar münaqişənin həqiqətən də ədalətli həllinə tezliklə nail olunmasını istəyirlərsə, mexanizmi də təklif etməlidirlər. Eyni zamanda bu mexanizmlərin hansı prinsiplərə söykənəcəyini də bəyan etməlidirlər. Bütün bunlar ortada yoxdursa "Qarabağ danışıqları sürətləndirilməlidir, problem həll edilməlidir" kimi bəyanatlar səmimi qarşılanma bilməz. Neçə ki, həmsədr dövlətlər məsələyə qeyri-obyektiv, qeyri-səmimi yanaşır bu problemin sülh yolu ilə həlli mümkün olmayacaq və bu da Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmək üçün başqa yollara baş vurmağa vadar edəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA,** "Yeni Müsavat"

Ermənistan 1 mart qırğını astanasında

Qafar Çaxmaqlı: "İğtişaşlar heç bir siyasi qüvvədən asılı olmadan da başlanı bilər"

"Ermənistanda indi seçki öncəsi gərginlik var. İqtidar bu seçkilərdə qələbəsini təmin etmək üçün əvvəlcədən tədbirlər görüb".

Ermənistanın alim Qafar Çaxmaqlı bu fikirləri "Yeni Müsavat"a işğalçı ölkədəki seçki öncəsi situasiyanı şərh edərkən bildirdi. Ermənistan daxilində gedən prosesləri həssaslıqla izləyən və proseslərdən kifayət qədər məlumatlı olan ekspert qeyd etdi ki, hakim partiya "Daşnaksütun" Partiyasına da parlamentdə yer verdiyindən erməni diasporunun da dəstəyini alıb: "Erməni milli burjuaziyası da olmaq istəyir və bir şəkildə Sarkisyan iqtidarına dəstək verməkdədir. Amma ona qarşı olan, belə demək mümkündürsə "müharibə partiyası" son günlər fəallığını artırıb. Könüllülər və Ermənistan ultra millətçilər qarşı tərəfdə yer alıblar".

Diqqətçəkən budur ki, parlament seçkilərində kifayət qədər fəallıq göstərən, meydana çıxan sabiqlər - eks-prezident Levon Ter-Petrosyan, sabiq müdafiə naziri Seyran Ohanyan və digərləri hazırda prezidentlik iddiasını ortaya qoymurlar. Onlar ümumiyyətlə, meydana görünməyə üstünlük verirlər. Bununla bağlı danışan Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, bir neçə partiyanın birləşdiyi sağ qrupların, Ter-Petrosyanın başçılıq etdiyi Ermənistan Milli Konqresinin cəmiyyətdə elə də gücü yoxdur: "İkincisi isə onların bu seçkilərə münasibəti dəyişməyib. Siyasi olaylara baxışları əvvəlki kimdirsə, səsleri də yüzdə beşdən o yana keçməyəcək

Qafar Çaxmaqlı

Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin geri verilməsi fikrindən vaz keçmədiyindən və onun ətrafındakı siyasi güclərin uğur qazanması mümkün görünür. Şovinist erməni cəmiyyəti bu qüvvələrə etimad et-

mir. Seçki ərəfəsində ola bilər ki, ona daha bir neçə partiya da Ermənistan Milli Konqresinə qoşulsun". Ancaq ekspert deyir ki, keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan və onun ətrafında olan "müharibə partiyası"nın Sarkisya-

na problem yaratması mümkündür: "Amma bunların da köklü dəyişiklik yaradacağına ehtimal verənlər azdır. Xalqın hakimiyyətə narazılığından istifadə edərək bəzi sürprizlər ola bilər. Amma Ermənistanda parlament üsul-idarəsinə keçərkən o da nəzərə alınmalıdır ki, Sarkisyan və onun komandası gələcəkdə koalisiya şəklində hakimiyyəti idarə edəcək. Bu ermənilərin ölkədə xaosdan xilas olmaq üçün hazırladığı milli bir plandır".

Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, ölkəyə artıq Armen Sarkisyan adlı diplomat prezidentlik kürsüsünə oturmaq üçün dəvət edilib: "Parlament seçkiləri isə Sarkisyanlar hakimiyyətinin davamını təmin edəcək. Parlament seçkiləri o biri tədbirlərdə də olduğu kimi əvvəlcədən razılaşdırılmış heç-heçə oyunudur, amma bu oyunun tamaşaları isə beynəlxalq cameədir".

Bəs, seçki qabağı gərginlik nələr vəd edir? Ermənistanda 2008-ci ilin 1 mart hadi-

sələri təkrarlana bilərmi? Q.Çaxmaqlı: "Ermənistanda radikal qüvvələr həmişə var və Sarkisyanın hakimiyyətinin davam etməsini istəməyən qüvvələr hədəflər səsləndirirlər. 2008-ci ildə seçkilərin nəticələrindən narazı qüvvələr meydanlara töküldülər. Bu dəfə isə dediyim kimi Sarkisyan bəzi tədbirləri görüb və o radikallar zərərsizləşdirilib. Bu dəfə elə ciddi rəqib və ya rəqiblər yoxdur. Ona görə belə xaosluq olmayacaq. Amma xalq çox narazıdır. Heç bir siyasi qüvvədən asılı olmadan da iğtişaşlar başlanı bilər".

Maraqlıdır, Serj Sarkisyanın A.Sarkisyanı prezident kürsüsünə oturtmaq, özününsə baş nazirliyə yiyələnmək planına Rusiyanın mövqeyi necə olacaq? Krem bu mərhələdə kimi dəstəkləyəcək? Ekspertin fikrincə, Kreml birmənalı şəkildə Sarkisyanın hakimiyyətinin davam etməsini istəyir: "Bəzən Sarkisyanı cəzalandırması da ona hesablanıb ki, erməni prezident Moskvanın sözündən çıxıb, başqa tərəflərə meyillənmişin. Seçkilərdən sonra Rusiya onu ram edəcək".

□ **Cavid TURAN** "Yeni Müsavat"

Gələcək ay 30 illiyi olacaq Dağlıq Qarabağ konfliktinin sülh yolu ilə həllində hələ ki heç bir perspektiv görünmür. Bu mövzuda xüsusən də vasitəçi dövlətlərin rəsmilərinin dilindən səslənən fikirlər isə daha çox deklorativ və növbəti xarakter daşıyır və optimizm üçün yaramır. Aşağıdakı bəyanat kimi.

“Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı danışıqlar prosesində effektivliyi artırmaq lazımdır”. Bu sözləri **Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova** dünən keçirdiyi ənənəvi brifinqdə bildirdi.

“Məncə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair danışıqlar prosesində aktivliyi deyil, effektivliyi yüksəltmək lazımdır. Hesab edirəm ki, hər kəs də bununla məşğul olacaq”, - deyərək Rusiya XİN-in sözcüsü erməni jurnalistin Rusiyanın il ərzində həmsədr kimi aktivliyini artırıb-artırmayacağı ilə bağlı sualına cavabında söyləyib.

Ancaq xanım Zaxarovanın bu sözlərini bir neçə mühüm səbəbdən ciddiyyə almaq və səmimi qəbul etmək mümkün deyil. Əvvəla, elə Mariya Zaxarovanın rəhbəri - xarici işlər naziri Sergey Lavrov ötən ilin yekunlarına dair keçirdiyi mətbuat konfransında belə bir fikir səsləndirmişdi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini münaqişə tərəflərinin özləri tapmalıdır (*Problemin həllini tərəflər özləri tapacaqdısa, onda görəsən ATƏT-in Minsk Qrupu, vasitəçilər, Rusiya kimə lazımdır?*).

Yeni bununla Lavrov faktiki şəkildə Rusiyanın məsuliyyəti öz üzərinə götürmək və effektiv vasitəçilik eləmək kimi bir niyyətinin olmadığını ortaya qoymuşdu - halbuki, hamı bilir ki, Moskva istəyə, problemin nizamlanmasına qısa zamanda real töhfəsini verə bilər, danışıqlar prosesi dalandan çıxar, böyük sülh yaxınlaşar. Çünki dəfələrlə deyildiyi kimi, münaqişə tərəflərindən birinin - işğalçı Ermənistanın “ipi” Kremlin əlindədir.

Lavrovdan az öncə isə Kremlə yaxın politoloqlardan

olan Sergey Markov bildirmişdi ki, Rusiya bu il Qarabağ məsələsi ilə məşğul ola bilməyəcək, çünki Qərbin təzyiqlərini dəf eləməyə başı qarışacaq. Ayrınsözlə, Rusiya-Qərb (ABŞ) qarşılıqlı bu il də Qarabağ ixtilafının həllini ilə bağlı prosesə neqativ təsirini göstərəcək.

Nəhayət, hər necə olmasa, öz havadarlarına güvənən Ermənistanın məsələdə maksimalist mövqə tutmaqda davam eləməsi də sülh prosesi irəli aparmağa əngəl olan başqa mühüm faktordur - hansı tərziyəti mövqə ki, son olaraq Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) iki gün öncəki qış toplantısında Xocalı hərbi canisi prezident Serj Sərkisyan tərəfindən bir daha ortaya qoyuldu.

“Ancaq demək olmaz ki, Sərkisyan AŞPA-dakı çıxışında yeni nəşə dedi. Məsələ ondadır ki, Dağlıq Qarabağ konfliktinin nizamlanmasına həsr olunmuş bütün çıxışlarında Ermənistan rəhbərliyinin mövqeyinin bir az da radikallaşdığını müşahidə edirik. 1996-cı ildə ATƏT-in Lissabon sammitində “Dağlıq Qarabağ əhalisi öz müqəddəratını Azərbaycanın tərkibində müəyyən edə bilər” fikri deyildəndən sonra, - hansı ki, faktiki surətdə beynəlxalq birləşməyə münaqişənin həllini hansı çərçivədə gördüyünü ortaya qoyub, - yaranmış vəziyyət Ermənistanı qane etməyə başladı”.

“Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu sözləri **Azərbaycanın sabiq xarici işlər naziri, politoloq Tofiq Zülfüqarov** işğalçı ölkə başçısının AŞPA-dakı çıxışını rüsdilli Vesti.az saytına şərh edərkən söyləyib. Onun sözlərinə görə, belə bir çərçivədən çıxmaq üçün Ermənistan bütün

Qarabağda daha bir müharibə xəbərdarlığı -

“Vasitəçilər işğalçıya təzyiqlə eləməsə...”

Ermənistan hər vaxtlə Rusiyanı konfliktə cəlb etməyə çalışır; **sabiq diplomat**: “Kreml Bakı ilə İrəvan arasında seçim qarşısındadır”; rusiyalı həmsədr isə deyir ki...

bu illər ərzində hər vasitədən istifadə edir ki, bunun əksini sübut eləsin: “Yeni guya Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisi deyil və erməni əhali heç vaxt Azərbaycan dövləti tərkibində yaşamayacaq. Ancaq beynəlxalq birləşmə ünvani bu təkrarlama illər öncə müəyyən olmuş reallığı dəyişməyə yönəlmiş uğursuz cəhdlərdir. Ermənistanın siyasi elitası tərəfindən Qarabağ mövzusunda səslənən çıxışlar Azərbaycan ərazilərinin ilhaqını əsaslandırmağa hesablanmış mövqeyi daha da sərtləndirməklə yanaşı, Azərbaycan və Türkiyə ilə konfrontasiyanın artırmağa yönəlib. Ermənistan üstəlik, işğal altındakı ərazilərdə müxtəlif hərəkatlarla, obyektlər tikməklə və mahiyyət etibarilə Ermənistanın işğalçı administrasiyası olan “DQR” məsələsini mütəmadi şəkildə qabartmaqla Azərbaycanı tərziyəyə cəlb etməyə çalışır”.

Keçmiş diplomata görə, Ermənistan rəhbərliyinin ikinci vəzifəsi nə yolla olur-olsun, Rusiyanı hərbi əməliyyatlara cəlb eləməkdir: “Bu addımlarla o, Azərbaycana qarşı duruşu gətirmək istəyir. İrəvanın apardığı faktiki formal danışıqlar beynəlxalq müşahidəçilərdə də bu qənaəti gücləndirir ki, konflikt zonasında hərbi əməliyyatların qızışması ehtimalı çox realdır. Lakin vasitəçi dövlətlər, xüsusən də Rusiya bundan

ciddi şəkildə qaçmağa çalışır. O Rusiya ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında seçim qarşısında qalması arzulamır. Bu reallıqlardan çıxış edərək, düşünürəm ki, sülh prosesinin Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrovun ermənipərəst mövqeyi ilə bağlı olan imitasiya mərhələsi bitəndən sonra heç şübhəsiz ki, Rusiya siyasi elitasında Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı məsələlərin heç olmasa bir hissəsini yolluna qoymaq zərurəti yaranaacaq. Söhbət ilk növbədə işğal altındakı ərazilərin bir qismini azad eləməklə gərginliyi azaltmaqdan gedir. Fikrimcə, proseslər məhz bu istiqamətdə gedir. Lakin bunun nə vaxt baş verəcəyini söyləmək çox çətindir. Minsk Qrupunun həmsədr ölkələrinin Ermənistanə təzyiqlə olmadan İrəvanın radikal mövqeyini dəyişmək mümkün deyildir”, - deyərək Tofiq Zülfüqarov əlavə edib.

Eks-diplomatın son fikrinə nəşə əlavə eləməyə lüzum qalmır. Bircə bundan savayı ki, işğalçı ölkəyə tək bircə həmsədr dövlətin - Rusiyanın təzyiqlə də yetərlidir. Moskva isə buna tələsmir. Ancaq istənilən halda - müharibə oldu-olmadı, o, Azərbaycanla Ermənistan arasında nə vaxtsa seçim eləmək zorunda qalacaq. Proseslər həm də buna doğru gedir.

Bu arada həmsədrlərin regiona növbəti, lakin bu il üçün

ilk səfərinin vaxtı dəqiqləşib - fevralın birinci on günlüyü.

“Regiona səfərimiz zamanı prezidentlərin görüşü barədə müzakirələr aparacağıq”. Bunu Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popov APA-ya müsahibəsində deyib.

“Bildiyiniz kimi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı ötən ilin oktyabrında İsveçrədə keçirilən sammitdə danışıqlar prosesinin aktivləşdirilməsi və qoşunların təmas xəttində gərginliyin azaldılması istiqamətində əlavə tədbirlərin görülməsi barədə qərar qəbul olundu. Buna müvafiq olaraq, sammitdən sonra amerikalı və fransalı həmkarlarımla, eləcə də ATƏT sədrinin nümayəndəsi səfir Kaspskiyə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri ilə seriya məsləhətləşmələr aparıldıq. Eləcə də nazirlərə onların iki görüşünün təşkil edilməsinə köməklik etdik. Belə görüşlərdən axırıncısı Krakovda keçirildi. Bu görüşdə əsasən münaqişə zonasında ATƏT müşahidə missiyasının tərkibinin genişləndirilməsi də daxil olmaqla, hərbi risklərin azaldılması ilə bağlı məsələlər müzakirə olundu. Nazirlər vasitəçilər tərəfindən hazırlanan əlavə yeddi müşahidəçinin fəaliyyətini müəyyən edən sənədlərə prinsipal razılıq verdilər. Müşahidə missiyasının genişləndirilməsi mexanizmi işə düşməzdən öncə bir sıra texniki detalların razılaşdırılması isə hələ qalır”, - deyərək Popov vurğulayıb.

Rusiyalı həmsədr Krakovda keçirilən görüşdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasına dair daha mürəkkəb aspektlərin müzakirə olunduğunu da qeyd edib: “Danışıqlarda eləcə də münaqişənin nizamlanması ilə bağlı daha mürəkkəb, nizamlanma prosesinə maneə olan aspektlərin müzakirəsi davam etdirildi. Bu aspektlər yeni deyil, status məsələsinin həlli və ərazi bütövlüyü məsələsinin nizamlanması ilə bağlıdır. Regiona nəzərdə tutulan səfər zamanı və Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri ilə görüşlərimiz çərçivəsində tərəflərin mövqeyini dəqiqləşdirməyə ümid edirik”.

“Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü ilə bağlı konkret təkliflər və ya qərarlar varmı? Gələcək ayın əvvəlində regiona səfəriniz zamanı Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü gündəmdə olacaqmı” sualına rusiyalı həmsədrin cavabı belə olub: “Vasitəçilər kimi biz yüksək səviyyədə siyasi dialoqu davam etdirməyin tərəfdarıyıq. Bununla belə, yalnız tərəflərin özləri siyasi iradə ortaya qoyaraq, həlli gecikən bu münaqişəyə son qoyacaq kompromisli qərara gələ bilərlər. Öz tərəfimizdən Bakı və Yerevana onlara sərfəli olan variantlar təklif etməyə səy göstəririk”.

Bayıl yamacında, Bakı Televiziya Qülləsinin yaxınlığındakı sürüşmə zonasında təhlükənin getdikcə artması barəsində daha öncəki sayımızda da geniş material dərc etmişik. Ərazidə hazırda müvafiq qurumların əməkdaşları çalışıb, bərkətmə işləri aparırlar. Lakin buna baxmayaraq sürüşmə nəticəsində Telqüllədən təxminən 250 metr aşağıda dərinliyi 10 metrə çatan yarığın eni, 1 metrə yaxınlaşmış.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşları yarığa şimal rayonlarımızdan gətirilən gil doldururlar. Lakin havaların kəskin soyuması və yağının olmaması, heç şübhəsiz ki, ərazidəki vəziyyət bir qədər də çətinləşdirəcək. Mütəxəssislərlə söhbətimiz zamanı onlar bildirdilər ki, yaxınlıqda yaşayan sakinlər təhlükənin miqyasını dərk etməsələr də, əslində hər an torpaq sürüşə və onlarla ev uça bilər. Onu da qeyd edək ki, sürüşmə zonasında istinad divarlarına yaxın məsafədə yerləşən evlərin çoxları kərpicdən, taxtadan və yaxud da bir qat daşdan tikilən 2-3 otaqlı, azkvadrətli mənzillərdir. Bu evlərin də əksəriyyətinin heç bir sənədi yoxdur. Sənədi olmasa da ev sahibləri bildirirlər ki, burada torpağı da, ev tikmək üçün icazəni də pulla alırlar.

"Yeni Müsavat"a danışan sakin Zahid Aslanov bildirib ki, yanvarın 25-də sakinlər gecəni qohumlarının evində, yarıdan sığınacaqlarda keçiriblər:

"Axşam nəmişlik olduğu üçün evdə qalmayıb, məktəbə getdik. Ancaq səhər açıldandan yenə də öz evimizdəyik. Hazırda rayon icra hakimiyyətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyindən nümayəndələr gəlib, əraziyə baxış keçirirlər. Bildirirlər ki, burada torpağı da, ev tikmək üçün icazəni də pulla alırlar.

Bayılda sürüşmə davam edir: 2000-ci il hadisəsi təkrarlana bilərmi...

Ərazidəki strateji obyektlərə təhlükə varmı; əslində sürüşmə prosesi 19-cu əsrin ortalarından başlayıb

rirler ki, burada yüksək vəzifəli şəxslər də var. Ancaq gələn nümayəndələr camaatla ünsiyyətə girmədiyi üçün məmurların kimlər olduğundan xəbərsizik. Su, işıq, qaz kəsildiyi üçün evdə soyuqdan oturma bilmirik. Ona görə də ocaq qalayıb, küçədə oturmuşuq. Gözləyirik ki, görək məsələlərin axını necə olur".

Səbail Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən yayılan məlumatda bildirilirdi ki, əgər ərazidə təhlükə davam edərsə, onlara birdəfəlik kompensasiya verilərək, oradan köçürüləcəklər. Lakin sakinlər bildirdilər ki, onlara kirayə pulu və ya kompensasiya ilə bağlı heç bir söz deyilməyib. Onlar bildirdilər ki, ümumiyyətlə, rəsmilər sakinlərə heç bir söz demirlər. Elə sürüşmə yerinə baxıb, orada çalışanlara tapşırıqlarını verib, ərazidən uzaqlaşırırlar.

Rəsmi məlumatlara görə, Fövqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov bu gün (dünən) Bayıl yamacında, Bakı Televiziya Qülləsinin yaxınlığındakı sürüşmə ilə bağlı əraziyə baxış keçirib. Nazir sürüşmə ərazisindəki vəziyyətlə tanış olub,

operativ şəkildə lazımı işlərin görülməsi ilə əlaqədar nazirliyin müvafiq qurumlarının rəhbərlərinə tapşırıqlar verib.

Bundan başqa Daxili işlər nazirinin müavini Oruc Zalov və nazirliyin Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Oqtay Kərimov da Bayıldakı sürüşmə ərazisinə baş çəkiblər.

Bayıl ərazisi Bakinin aktiv sürüşmə zonaları sırasına daxildir. Bu ərazidə sürüşmə tə-

cə bu il deyil, hər il müşahidə edilir. Elə sakinləri də soyuqanlı edən məhz bu məsələdir. Onlar da bildirirlər ki, hər il torpaqda sürüşmə, evlərinə çatılır. Hesab edirlər ki, irimiqyaslı təhlükədən danışımağa dəyməz. Buna görə də iddia edirlər ki, ərazidə hansısa qurumlar tikinti aparmaq niyyətindədir və buna görə də camaatı oradan köçürmək istəyirlər...

Lakin 2000-ci ildə Bayılda baş verən sürüşmə, torpaqla

zarafat etməyin ağır nəticələrə yol açmağa başlayıb. 2000-ci ilin mart ayında baş vermiş bu sürüşmə eni 350 m, uzunluğu 450 m olan ərazini əhatə edib. Ümumilikdə, bu zaman baş vermiş sürüşmə nəticəsində 4,5-5,0 mln m3 həcmində olan kütlə sürüşmə prosesinə məruz qalıb. Nəticədə müxtəlif təyinatlı tikililər, kommunikasiya xətlərinə və əhaliyə küllü miqdarda ziyan dəyib. Ümumilikdə isə Bayıl ərazisinin

də indiye qədər 14 sürüşmə faktı qeydə alınıb. Belə ki, ərazidə sürüşmə XIX əsrin ortalarından başlayıb və 1847, 1877, 1919, 1927, 1929, 1953, 1968, 1969, 1973, 1974, 1996, 2000 və 2011-ci illərdə aktivləşib. Hazırda hadisə isə Bayılda 15-ci sürüşmə faktıdır. 2000-ci ildə baş verən sürüşmə zamanı Şəhidlər Xiyabanında ucaldılan abidə də təhlükədə idi. Hətta abidənin divarlarında çatlar da yaranmışdı. Abidəyə bir şey olmasa da həmin zaman yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi əhaliyə xeyli maddi ziyan dəydi, böyük çökmə yarandı. Bu dəfə isə sürüşmə Bakı Televiziya Qülləsinə çox yaxın məsafədədir. Ərazinin yuxarı hissəsində həmçinin villalar, hündür binalar da var. Lakin o binalarda yaşayanlar köçürülməyib.

Bəs bu binalar və xüsusilə Teleqüllə təhlükədə deyilmi?

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin geoloji planlama ekspedisiyasının dəstə rəisi Rafiq Həsənov bildirib ki, Teleqülləni hansısa sürüşmə təhlükəsi gözləmir:

"Çünki ərazidə relyef ele formadadır ki, bir-birinə hər hansı keçid yoxdur. Arada müəyyən məsafə var və teleqüllə üçün hər hansı bir təhlükə yoxdur".

Ərazidə işləyən ekspertiza qrupu bildirir ki, əgər qar yağarsa, sürüşmə yenidən aktivləşə bilər. İndiki halda isə yarığın böyük genişlənmə yoxdur.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Hava sərtləşir, qar yağacaq - dövlət qurumları hazırdır...

Aidiyyəti təşkilatlar problem olmayacağını vəd edir

Yanvarın 26-sı gecədən başlayaraq Azərbaycanda bir çox ərazilərinə, o cümlədən Bakıya yağış və qar yağır. Temperatur xeyli düşüb. Təbii ki, ölkə ərazisində havaların kəskin soyuması özü ilə bərabər problemlər də gətirəcək. Ötənlərdə havalar kəskin soyuyanda, yollar buz bağlayanda Bakıda və rayonlarda işıq-qaz problemi, nəqliyyatın iflic olmasını müşahidə etmişik.

Bəs bu dəfə aidiyyəti qurumlar yarana biləcək problemlərə hazırdır?

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi mətbuat xidmətinin rəhbəri İbrahim Kərbalayev məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlama verib:

"Təbii ki, havalar soyuduqca, təbii qaza olan tələbat artır. Təbii qaza olan tələbat artdıqca təbii qazın verilişi də artır. Yeni əgər yaz-yay aylarında istifadəyə verilən qaz 10 milyon kubmetr olursa, bu, qış mövsümündə 30-40 milyon kubmetr arasında dəyişir. İstisna - qəza halları yaranma bildiyi halda, problemin dərhal aradan qaldırılması üçün "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin Təmir-tikinti İdarəsi lazımı alet-avadanlıqlarla təmin edilib. Bir daha qeyd edim ki, havaların temperaturu gözle-

nildiyindən də artıq soyusa belə, qazın verilişində hər hansı bir çətinləşmə müşahidə olunmayacaq".

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyi

ASC-nin abonent və müştəri xidmətlərinin rəhbəri Rafiq Əliyev də havaların soyuq keçməsi ilə bağlı qurumun tam hazırlıqlı olduğunu bildirdi: "Əslində qışla əlaqədar tədbirlər planlayanda özümüz ən sərt qış mövsümünə hazırlıyıq. Bütün qazanxanalarımız tam normal rejimdə işləyir və hər hansı bir problem də yoxdur. Bildiyiniz kimi, noyabrın 15-dən qazanxanalarımız işə düşüb və

tam rejimdə işini davam etdirir. Sadəcə qazanxanaların iş rejimi qaz, su, elektrik enerjisi təchizatı ilə əlaqədardır. Əgər onların işində hər hansı bir problem yaşansa, qazanxanalarımız normal çalışacaq. Havalar soyuduqca, temperatura uyğun olaraq qazanxanadan verilən istiliyin temperaturu müəyyən qədər artırılır ki, vətəndaşların mənzillərində normal istiliyi təmin edə bilək".

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli də mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı:

"Ümumiyyətlə soyuq qış fəslə artıq ucqar dağlıq ərazilərdə və buradan keçən avtomobil yollarında özünü çoxdan büruzə verir, baxmayaraq ki, biz bunu Bakıda müşahidə etmirik. Qeyd etdiyim ərazilərdə yerləşən idarələrimiz artıq qış fəslinə tam hazır vəziyyətdədir və yaranan problemləri, çətinlikləri aradan qaldırmağa davam edirlər. Rayonlara gedərkən şahidi ola bilərsiniz ki, dağətəyi ərazilərdən keçən avtomobil yollarında, sərt, enişli-yoxuşlu döngələrdə, o cümlədən avtomobil körpülərinin üzərində, yeni qa-

rın çox düşəcəyi yerlərdə payız fəslindən etibarən duz-qum qarışıqlarından ibarət ehtiyat topaları tökmüşük. Hətta bəziləri elə bilir ki, o topalar süpürülüb, bir kənara yığılan zibildir. Bildiyiniz kimi bəzən buzlu, qarlı havada texnikanın hərəkətində müəyyən problemlər ola bilər. Bu zaman əməkdaşlarımız həmin ərazilərə cəlb olunur və belə vəziyyətlərdə hər hansı bir problem yaranarsa, sürüşməsi digər hərəkət iştirakçılarına da maneçilik törədir və tıxacların, sıxlığın yaranmasına gətirib çıxarır".

Beləliklə, havanın kəskin soyuyacağı, yolların buz bağlayacağı ilə bağlı proqnoz var və buna görə də bütün əlaqədar qurumlarımız, texnikalarımız tam hazır vəziyyətə gətirilib. Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin əməkdaşı kimi qeyd edim ki, yarana biləcək hər hansı bir problemi aradan qaldırmağa qadırıq. Lakin biz 100 faiz hazırlıq deyəndə bu o demək deyil ki, yollarda hansısa problem olmayacaq. Bəzən bu dediyimiz insanların arasında çətinlik yaranır. Təbii ki, qar yağarkən, yollar buz bağlayarkən yollarda müəyyən problemlərin yaranması qaçılmazdır və heç bir dövlət və qurum bundan sığortalanmayıb. Bu, təbii hadisədir və yolların buzlardan təmizlənməsi üçün bütün işlər görü-

lən. Onu da qeyd edim ki, texnika bir ərazini təmizləyib, digər tərəfə keçəndə, həmin yol yenidən qarla örtülür. Bu səbəbdən sürücülər mütləq şəkildə avtomobillərini qar yağmasında hazırlamaladırlar. Əsasən də qış şinlərindən istifadə edilməlidir ki, hər hansı bir problem yaranmasın. Əgər yenə də yay şinlərindən istifadə etsələr bizim gördüyümüz işlər demək olar ki, heç enəcək və onların yolda qalmaq, sürüşmək ehtimalı artacaq. Onların yolda qalması, sürüşməsi digər hərəkət iştirakçılarına da maneçilik törədir və tıxacların, sıxlığın yaranmasına gətirib çıxarır".

"Azəriqaz" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev də təmsil etdiyim qurumun qışa tam hazır olduğunu dedi:

"Hansı mövsümün olmasından asılı olmayaraq qurumumuz hər zaman yarana biləcək problemin qarşısını almağa çalışıb. Qış mövsümü ilə bağlı yüksək səviyyədə hazırlığımız var. Ola bilər ki, təbiətin şiltaqlığı ilə bağlı bizdən asılı olmayan səbəbdən hər hansı bir problem yaranar, lakin bununla da bağlı operativ tədbirlərimiz var. Əgər abonentlər hər hansı bir problemə qarşılaşarsa, 199 çağrı mərkəzimizlə əlaqə saxlaya bilərlər".

□ Xalidə GƏRAY,
musavat.com

Türkiyə ordusu Baş Qərargahı Afrinə keçirilən "Zeytun budağı" əməliyyatının 7-ci günündə 13 təy-yarənin 23 hədəfi bombaladığını bildirdi. Açıqlamaya əsasən əməliyyatlar zamanı ümumilikdə 350-yə yaxın PKK/KCK/PYD-YPG və İŞİD terror təşkilatı üzvləri öldürüldü. Baş Qərargah bəyan edib ki, hərəkət planlaşdırıldığı şəkildə uğurla davam edir.

Türkiyə səhiyyə naziri Əhməd Dəmircan bildirdi ki, "Zeytun budağı" əməliyyatı zamanı Türkiyə tərəfi 14 itki verib, bunlardan 3-ü Türkiyə ordusunun hərbiçiləridir. Eyni zamanda əməliyyatlar zamanı yaralanan əsgərləri ziyarət edən nazir ötən 7 gün ərzində 130 yaralının Türkiyəyə gətirildiyini bildirdi.

Xatırladaq ki, əməliyyat zamanı Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin baş leytenantı Oğuz Kaan Usta, gizir Musa Özalkan və çavuş Mehmet Muratoğlu şəhid olub.

Türkiyənin ana müxalifəti Cümhuriyyət Xalq Partiyasının sədri Kamal Kılıçdaroğlu "Zeytun budağı" əməliyyatını dəstəklədiklərini bildirdi. **Sitat:** "Afrində əməliyyat həyata keçirilməlidir, buna heç bir etirazımız yoxdur. Ordumuza sonuna qədər güvənirik. Bu mübarizənin yanındaıq. Amma bəylər bundan narahatdır. Bunu çox yaxşı bilirəm. Biz ölkəmizin qorunması üçün "Öncə Türkiyə" deyirik. Türkiyə Cümhuriyyəti sərhədləri xətkəşlə çəkilən ölkə deyil".

Afrin əməliyyatı uğurla davam edir - 350-yə yaxın terrorçu öldürüldü

Ərdoğan: "Bizə işğalçı deyən, Afrikaya baxsın"; müxalifətdən prosesə dəstək

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da cümə günü Afrin əməliyyatından danışdı. Ərdoğan deyib ki, Afrin əməliyyatı Türkiyənin terrorla mübarizədə qətiyyətini görmək istəməyənlər üçün açıq şəkildə bir xəbərdarlıq və nümunədir. Eyni zamanda o deyib ki, çox yaxın zamanda terror təşkilatı fəaliyyət göstərə bilməyəcək: "Burada bütün dünyaya elan edirəm. Türkiyənin Afrindəki əməliyyatı sadəcə və sadəcə terror təşkilatlarına, terrorçulara qarşıdır. Ən böyük məyusluğumuz bu terror təşkilatlarının ABŞ bayraqları ilə bölgədə hərəkət etmələridir. Bunu nə ilə izah edəcəyik? Avropa Parlamentində bu hərəkəti "işğal hərəkəti" olaraq göstərmək istəyənlərə üzümü tutub deyirəm. Gedin işğalın nümunələrini Liviyada, Ruandada, Malidə axta-

rın. Hansı işğalçı kimlər və necə ediblər onu axtarın. Türk milləti və ordusu heç zaman işğal həyata keçirməyib".

Ərdoğan deyib ki, Afrin işğal etmək istəməyirlər. Bu əraziləri terrordan təmizləyib yaşamaq üçün uyğun yerə çevirmək istəyirlər.

Reyhanlı növbəti dəfə vuruldu

Qeyd edək ki, son günlərdə Afrinlə sərhəddə yerləşən Hatayın Reyhanlı rayonu dəfələrlə terrorçuların raket zərbələrinə məruz qalıb. Cümə günü də YPG terrorçuları rayon mərkəzini növbəti dəfə raket atəşinə tutublar. Atılan raket Reyhanlı mərkəzi bazarına düşüb. Tələfat haqda məlumat verilmir.

Xəbər verdiyimiz kimi, Afrin əməliyyatının ilk günü şəhid olmuş gizir Musa Özalka vəsiyyətinə görə şəhid olarsa dövlət tərə-

findən ailəsinə veriləcək "qanpulu" hesabına İraqın türkmen şəhəri Telaferdə orta məktəb və ya bağça inşa edilməsini istəyib. Şəhidin vəziyyətinə əməl edilməsi üçün artıq Türkiyə ictimaiyyəti hərəkətə keçib. Milli-

yətçi Hərəkət Partiyasının sədri Dövlət Bahçelinin tapşırığı ilə Ülkü Ocakları təşkilatının sədri Olcay Kılavuz İraqın Telafer şəhərinə gedib. Kılavuz deyib ki, vəsiyyəti yerinə yetirmək üçün yerli hakimiyyət orqanları ilə gö-

rüşüb danışıqlar aparıb. Yaxın zamanlarda Telaferdə uşaq bağçası-ibtidai məktəb və ya mədəniyyət mərkəzi inşa ediləcək.

Türkiyə Rusiya üçün niyə çətin tərəfdəşdir?

Mariya Zaxarovanın növbəti qalmaqallı açıqlamasının pərdəarxası

"Türkiyə çətin tərəfdəşdir". Bu sözləri Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin xüsusi nümayəndəsi Mariya Zaxarova jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə deyib. Kürd jurnalistlərinin Türkiyənin Afrində keçirdiyi əməliyyatla bağlı Rusiyanın dəqiq mövqeyinin olmadığı ilə bağlı sualına cavabında Rusiya XİN sözcüsü ölkəsinin mövqeyinin böli və dəqiq olduğunu vurğulayıb.

Kürd jurnalistlərinin Türkiyənin Afrində keçirdiyi hərbi əməliyyatlara və Suriyadakı kürd qruplaşması PYD-nin (Demokratik İttifaq Partiyası) nümayəndələrinin Rusiyanın kürdlərə xəyanət etməsi ilə bağlı suala cavab verən M.Zaxarova Türkiyənin Suriyanın Afrin bölgəsində keçirdiyi əməliyyata görə ölkəsinin məsuliyyət daşmadığını söyləyib: "Bəli, Türkiyə çətin tərəfdəşdir. Lakin Rusiya çətinliyindən asılı olmayaraq daim Türkiyə ilə kürd problemini müzakirə edir. Rusiya kürd siyasi qüvvələrinin Suriya münafiqsəsinin nizamlanmasına cəlb olunması üçün əlindən gələni edir".

Hər zaman qalmaqallı açıqlamaları ilə yadda qalan Mariya Zaxarovanın bu dəfə də Türkiyə ilə bağlı ikibaşlı fikir səsləndirməsinin səbəbi anlaşılan deyil. Çün-

ki son dövrlərdə Türkiyə-Rusiya münasibətləri kifayət qədər normala dönmüşdü. Bəs görəsən, bu açıqlama iki ölkə arasındakı münasibətlərin yenidən soyuması, yolların yenidən kəsişməsi deməkdir? Yoxsa bu da sadəcə Zaxarovanın düşünülməmiş açıqlamalarından biridir?

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu sualları cavablandıraraq **politoloq, "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Elxan Şahinoğlu** bildirdi ki, Mariya Zaxarovanın niyə bu cür açıqlama verməsi anlaşılan deyil: "Rusiya bir tərəfdən Türkiyə ilə tərəfdəşlik münasibətləri qurdu. Suriyada əməkdaşlıq etdilər, İŞİD-ə qarşı birgə əməliyyat apardılar. Elə ki, söhbət Türkiyənin təhlükəsizliyinə gəldi, görürük ki, artıq fərqli oyunlar gedir. Halbuki Afrin əməliyyatı rəsmi Moskva ilə razılaşdırılmışdı. Türkiyə prezidentini rusiyalı həmkarı Putinlə telefonla danışmışdılar. Əməliyyatdan bir-iki gün öncə də Türkiyə baş qərargah rəisi Hülusi Akar Moskvaya getmiş, həmkarı Valeri Gerasimovla bu məsələləri razılaşdırmışdı ki, problem yaranmasın. Əməkdaşlıq burada da davam edirdi. Aydın məsələdir ki, Zaxarova öz fikrini deməyib, rəhbəri Sergey Lavrovun fikrini səsləndirib. Lavrovda da

əslində məcburiyyət əsasında türkiyəli həmkarı ilə təmas qurur. Lavrov təbiətə anti-türk olan bir xarici işlər naziridir. Azərbaycana da, Türkiyəyə də münasibəti eynidir. Ona təlimat verildə ki, Türkiyə ilə tərəfdəşlik olmalıdır, məcburi şəkildə bu tərəfdəşliyi aparır. Ancaq görürük ki, zaman-zaman müəyyən mesajlar da göndərir. Çünki əvvəllər Rusiyanın silahlı kürdlərlə, PYD ilə əlaqələri də var idi. Təsədüfi deyil ki, bir il öncə PYD-nin Moskvada təmsilçiliyi də artdı. Bu da Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə xələl gətirmişdi".

Politoloqun sözlərinə görə, Rusiya Türkiyənin maraqlarını guya nəzərə alır, digər tərəfdən də diplomatları bu cür mesajlarla əməkdaşlığa xələl gətirməyə çalışır: "Çünki Türkiyə ordusu nə qədər uğurlu əməliyyat aparsa da, əgər gələcəkdə əməliyyatlar uzanarsa, Türkiyə həm Rusiya, həm də Amerika tərəfindən müəyyən şantaj tipli mesajlarla üzləşə bilər. Həmin dövlətlər Türkiyənin problemlərini də dərinləşdirə bilərlər. Baxmayaraq ki, sözdə Amerika da, Rusiya da, İran da Afrin əməliyyatına ciddi bir etiraz etməmişdilər. Ancaq yenə də, yaxın günlərdə əməliyyat uzanarsa, mövqelərdə müəyyən dəyişiklər baş verə bilər. Rusiya-

nın Türkiyəni nə üçün çətin tərəfdəş adlandırdığını anlamaq bilmirəm. Türkiyə Rusiyadan qaz alır, qaz xəttini Rusiya Bolqarıstanına çəkə bilmədi, bolqarlar etiraz etdi, Avropa Komissiyası qoymadı. Daha sonra Putin Türkiyəyə getdi və bunu Türkiyə ilə razılaşdırdı. Rusiya Türkiyədə nüvə elektrik mərkəzi tikəcək ki, dəyəri 20 milyard dollardır. Bu mərkəzin işləməsinə də Rusiya baxacaq. Türkiyədən bu qədər qazancı varkən, üstəgəl Suriyada da əməkdaşlıq edərkən Türkiyə niyə çətin tərəfdəş adlandırılır, anlamıram. Rusiya üçün çətin tərəfdəş Amerika və Avropadır. Türkiyə isə hər istiqamətdə Rusiya ilə əməkdaşlığı davam etdirir".

E.Şahinoğlunun fikrincə, Rusiyada öyrəşiblər ki, kiminlə əməkdaşlıq edirlərsə, onu öz təsir dairələrində görsünlər: "Unudurlar ki, Türkiyə Ermənistan, Qazaxıstan və ya Belarusi-

başqa, Rusiyada ən yaxşı tikinti işlərini Türkiyə şirkətləri həyata keçirir. Hətta dövlət binalarını, "Qazprom"un binasını belə Türkiyə şirkətləri inşa edib".

Rusiyalı diplomatların danışıq tərzini dəyərləndirən **Elxan Şahinoğlu Vladimir Putini onlardan daha yaxşı diplomat adlandırdı:** "Zaxarovanın danışıq Rusiya siyasətçilərinin daxilindən gələn bir danışıq tərzidir. Jirinovskinin və ya bəzi rusiyalı ekspertlərin danışıq tərzində belədir. Əksəriyyəti özündənrazı, müştəbehdir. Diplomatlara gəlincə, Lavrov da Zaxarova kimi qalmaqallı açıqlamalar verir. Bizim haqqımızda da demişdi ki, dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili məsələsi deyil. Bu da çox kobud açıqlama idi. Onun mətbuat sözcüsü Zaxarova da Azərbaycan əleyhinə bir-iki dəfə mənfəi fikir söyləmişdi. Putin bu iki şəxsəndən daha yaxşı diplomatdır, çünki ondan heç vaxt belə fikirlər eşitməmişik. Əksinə, bu günlərdə Putindən soruşdular ki, Rusiyanın hərbi hava bazasına hücum olub, burada Türkiyənin əli varmı. Putin dedi ki, yox, Türkiyənin əli yoxdur, Ərdoğanın da bu məsələdə günahı yoxdur, sadəcə Türkiyənin nəzarət etdiyi bölgədə kimlərsə bizim aramızda vurmaq istəyir. Bu, diplomatik bir cavab idi ki, münasibətlər korlanmasın. Ancaq Sergey Lavrov, Mariya Zaxarova diplomata yaraşmayan açıqlamalar verirlər. Sonuncu açıqlamadan sonra türklər də düşünürlər ki, o niyə belə deyib? Arxasında hansı səbəblər var? Sanki bilərəkdən bir cümlə ilə vəziyyəti gərginləşdirirlər".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**
□ **"Yeni müsavat"**

İnsan alveri edən 35 qadın və 2 kişi beynəlxalq axtarışa verildi

Daxili İşlər Nazirliyi axtardığı şəxslərin siyahısını açıqladı

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi 2017-ci ildə insan alverinə görə 6 nəfər Azərbaycan vətəndaşını axtarışa verib. "Report"un məlumatına görə, onlardan 5 qadın, 1-i isə kişidir.

Həmin şəxslərdən 4-ü "İnterpol" kanalları ilə beynəlxalq axtarışa verilib, 2-si barəsində isə Azərbaycanda axtarış qərarı çıxarılıb.

DİN-in İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi insan alverinə görə ümumilikdə 37 nəfər barəsində axtarış qərarı çıxarıb. Onlardan 2-si kişi, 35-i isə qadındır. Həmin şəxslərdən 35-i "İnterpol" xətti ilə beynəlxalq axtarışa verilib.

Onların hamısı Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə ittiham olunurlar və barələrində cinayət işi başlanılıb.

Həmin şəxslərin siyahısını təqdim edirik.

İbrahimova Samirə Tahir qızı - 18.11.1980-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olub. Gəncə şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib.

Bəşirova Mələhət Həsənağa qızı - 17.03.1976-cı ildə Sumqayıt şəhərində anadan olub. Sumqayıt şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Heydərov Elçin Asif oğlu - 15.02.1977-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Bayramova Nətvən Ənvər qızı - 08.03.1976-cı ildə Şəmkir şəhərində anadan olub. Şəmkir rayon sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Həsənova Sevdə Həsən qızı - 30.07.1968-ci ildə Lənkəran şəhərində anadan olub. Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əliyeva Sədaqət Şirastan qızı - 14.07.1964-cü ildə Gəncə şəhərində anadan olub. Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2017-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Həsənova Züleyxa Nüsrəddin qızı - 22.11.1963-cü ildə Xaçmaz şəhərində anadan olub. Xaçmaz şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2016-cı ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Beydiyeva Zenfirə Şahbala qızı - 16.07.1973-cü ildə Əli-Bayramlı şəhərində anadan olub, Şirvan şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2016-cı ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Qədirlir Zeynəb Böyükağa qızı - 15.12.1978-ci ildə Kürdəmir şəhərində anadan olub. Kürdəmir şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2016-cı ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

İsgəndərova Zülfüyyə Bəhmən qızı - 17.07.1979-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2014-cü ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Alxazova Nərminə Cəfər qızı - 16.05.1964-cü ildə Zaqatala rayonunda anadan olub, Zaqatala rayon sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2016-cı ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Çakıroğlu Təranə Adil qızı - 08.02.1963-cü ildə Gəncə şəhərində anadan olub, Gəncə şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2015-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Hüseynzadə Elvin Elşad oğlu - 29.06.1985-ci ildə Lənkəran şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2015-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Həsənova Sevdə Həsən qızı - 30.07.1968-ci ildə Lənkəran şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2010-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əhmədova Gülsən Cavanşir qızı - 12.05.1981-ci ildə Şəmkir rayonunda anadan olub, Şəmkir rayon sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2010-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Manay (Tağıyeva) Ərəbzəngi Nərcə qızı - 01.04.1960-cü ildə İmişli rayonunda anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Məmmədova Şöhrət Savalan qızı - 19.01.1978-ci ildə Goranboy rayonunda anadan olub, Goranboy rayon sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əmirova Xəlilə İsa qızı - 26.02.1965-ci ildə Yevlax şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

İbrahimova Təranə Yengibar qızı - 13.12.1971-ci ildə Hacıqabul şəhərində anadan olub, Hacıqabul şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Babəyeva Fidan Sabir qızı - 02.08.1982-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əhmədova Amanı Müslüm qızı - 25.09.1975-ci ildə Şabran rayonunda anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2009-cu ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

İbrahimova Sevinc Səfər qızı - 28.09.1964-cü ildə Gəncə şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2008-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əbilova (Həsənova) Mətanət Əhməd qızı - 01.04.1963-cü ildə Göyçay şəhərində anadan olub, Göyçay şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2008-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Cəfərova Esmira Sabir qızı - 18.08.1972-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2008-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Abdiyeva Hicranə Rəcəb qızı - 28.07.1969-cu ildə Quba şəhərində anadan olub, Quba şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2008-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Məmmədova Sahibə Məmməd qızı - 20.07.1969-cu ildə Salyan şəhərində anadan olub, Salyan şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2007-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Məmmədova Gülxanım Xudam qızı - 20.06.1964-cü ildə Cəlilabad rayonunda anadan olub, Cəlilabad rayon sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2008-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Əlizadə Ulduz Eyyub qızı - 01.05.1968-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olub, Gəncə şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin 243-cü maddəsi ilə 2007-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Mehdiyeva Yeganə Aydın qızı - 09.09.1966-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin insan alveri maddəsi ilə 2007-ci ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

Eyvəzzadə Vəsilə Mərkəz qızı - 24.11.1975-ci ildə Laçın rayonunda anadan olub, Bakı şəhər sakinidir. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin 243-cü maddəsi ilə 2004-cü ildə axtarış elan edilib, həbs qətimkan tədbiri seçilib. İnterpol kanalları ilə beynəlxalq axtarışdadır.

«Bakcell»dən korporativ müştərilər üçün misilsiz smartfon kampaniyası!

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti korporativ abunəçilərə üçün xüsusi smartfon kampaniyası elan edir.

Yeni korporativ müştəriləri «Bakcell» biznes» ailəsində səmimiyyətlə qarşılamak və mövcud korporativ müştəriləri əlavə imtiyazlarla təmin etmək məqsədilə «Bakcell» onlara ən son model smartfonları hissə-hissə ödənişlə əldə etmək fürsəti verir. Belə ki, korporativ müştərilər ayda cəmi 79 manatdan başlayan (smartfonun modelindən asılı olaraq) qiymətlərlə «Bakcell»dən ən son model "Apple" (iPhone 7, iPhone 7 Plus, iPhone 8, iPhone 8 Plus və iPhone X) və "Samsung" (Galaxy S8, Galaxy S8 Plus və Galaxy Note 8) smartfonlarına sahib ola bilərlər. Smartfonların dəyərini müştərinin seçiminə asılı olaraq 12, 18 və 24 ay ərzində ödəmək mümkündür. Bunun üçün heç bir ilkin ödəniş tələb olunmur və aylıq ödənişin məbləği cihazın modeli və hissə-hissə ödənişin müddətindən asılıdır. Üstəlik, ən son model cihazları əldə etmiş korporativ abunəçilərə «Bakcell»dən şəbəkə xidmətləri üçün 3000 dəqiqə, şəbəkə xarici zənglər üçün 1000 dəqiqə, 5 Gb internet və hətta beynəlxalq zənglər üçün 10 dəqiqədən ibarət xüsusi aylıq paket təqdim olunur. Bundan əlavə, bu misilsiz fürsətdən yararlanmaq üçün «Bakcell»nin «WhatsApp» əlavəsindən PULSUZ istifadə edə bilərsiniz.

20 ildən çoxdur ki Azərbaycanda fəaliyyət göstərən «Bakcell» şirkəti hazırda müxtəlif sahələri təmsil edən 1800-dən artıq korporativ müştəriyə xidmət edir. «Bakcell»in peşəkar komandası şirkətlərə, dövlət qurumlarına və digər təşkilatlara istənilən növ mobil telekommunikasiya xidməti göstərməyə hazırdır. «Bakcell» özünün korporativ abunəçilərinə daha təhlükəsiz və etibarlı rabitə təqdim etməklə, daha effektiv fəaliyyət göstərməkdə, müştəriləri ilə əməkdaşlıq və sıx ünsiyyət qurmaqda onlara dəstək göstərir.

Qeyd edək ki, bu kampaniya xüsusi olaraq «Bakcell»in yeni və mövcud korporativ "Biznes" abunəçiləri üçün yaradılıb. «Bakcell» biznes abunəçiləri müvafiq nümayəndələrlə (kuratorlarla) əlaqə saxlayıb bu kampaniyadan yararlanmaqla, Kampaniyaya və «Bakcell» ailəsinə qoşulmaq istəyən şirkət və qurumlar isə (012) 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə və ya business@bakcell.com elektron ünvanına məktub göndərərək «Bakcell» biznes ailəsinə qoşulmaq, misilsiz biznes tarifi paketləri, təkliflər və kampaniyalardan yararlanmaq imkanları barədə ətraflı məlumat ala bilərlər.

Azərbaycan 1991-ci ildən öz müstəqilliyini qazanmasına baxmayaraq, bu gün də keçmiş SSRİ-nin xiffətini çəkənlər var və onların sayı az deyil. Bu xiffət təkə ölkəmizdə deyil, digər keçmiş sovet ölkələrində də mövcuddur.

Qeyd edək ki, ümumilikdə keçmiş Sovet İttifaqına daxil olan 15 ölkə artıq 27 ildir ki, müstəqil dövlətdir. Lakin aparılan araşdırmalar onu göstərir ki, həmin ölkələrdə Sovet dövrünün yetirməsi olan yaşlı və müəyyən qədər də orta yaşlı nəslin nümayəndələri SSRİ-ni müsbət xarakterizə edirlər. Hətta bəzi yaşlı nəslin nümayəndələri SSRİ-nin yenidən bərpa olunacağına inanır. Məsələn, "Levada"nın ötən il keçirdiyi sorğu üzə çıxarmışdı ki, rusiyalıların yarıdan çoxu SSRİ-nin dağılmasından məyusluq keçirir. "Reytinq" sorğu mərkəzinin 2016-cı ildə Ukraynada keçirdiyi sorğunun nəticələrinə görə respondentlərin 35 faizi SSRİ-nin süqutundan təəsüfləndiyini bildirib. Bu göstərici 2013-cü illə müqayisədə 4 faiz çoxdur.

Azərbaycanda da SSRİ-nin süqutundan təəsüflənənlər var. Əsas kimi həmin dövrdə daha yaxşı yaşayıb, sosial-iqtisadi durum, pulsuz təhsil, tibbin olduğu bildirilir. Lakin bu bir faktıdır ki, ümumilikdə insanlar hazırda SSRİ-dövründən daha yaxşı həyat tərzini keçirir.

Bəs SSRİ xiffəti nədən qaynaqlanır? Ondan yaxşı sistem qurulmadığı iddiaları doğrudurmu? Yoxsa insanların azadlıq hüquqları pozulsa da, tibbi, sosial hüquqları daha çox qorunurdu?

Bu günlərdə isə Milli Məclisin iclasında sosial müdafiə nazirinin müavini Natiq Məmmədov ölkəmizdə bir sıra xəstəliklərin cavanlaşması prosesi haqqında danışarkən bildiri: "Azərbaycanda xəstəliklərin cavanlaşması həqiqətdir. Çünki profilaktik tədbirlər gö-

SSRİ-nin xiffətini çəkənlər - səbəb nədir...

Əhməd Qəşəmoğlu: "Elə bilirlər ki, SSRİ bu günə qədər yaşasaydı, həmin şərait bu gün də davam edəcəkdə"

rülmür. Sovet dövründə insanların ildə iki dəfə poliklinikalarda dispanserizasiyadan keçməsi mütləq idi. Bu, xəstəliklərin vaxtında aşkar edilməsinə və müalicə olunmasına kömək olurdu"...

Nazir müavinin bu sözləri bir daha bu mövzunu aktuallaşdırmış oldu.

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Bu məsələyə fərqli yanaşmaq lazımdır. Yəni insanların hamısını o cür SSRİ-ni tərifiyənlərin siyahısına aid etmək olmaz. Elə insanlar var ki, müxtəlif səbəblərdən SSRİ-nin müsbət tərəflərini tərifiyənlər. Təbii ki, həmin insanların əksəriyyəti yaşlı nəslin nümayəndələridir. Onlar hər iki dövrdə yaşadıklarından tez-tez sosial məsələləri müzakirə edirlər. Onların fikirlərində çox zaman yanlışlıqlar olur.

Onlar elə bilirlər ki, SSRİ bu günə qədər yaşasaydı, həmin şərait bu gün də davam edəcəkdə. Nəzərə almırlar ki, indi dünyada çox böyük sürətlə qloballaşma prosesi gedir, aləm qarışıb bir-birinə. Nə Avropa həmin Avropa deyil, nə də oradakı gərginlik. Rusiya da həmin ölkə deyil.

SSRİ-dövründə bir çox müsbət tərəflər var idi, bunu danmaq olmaz. Burada sosial müdafiə, təhsil, əhalinin səhiyyə məsələləri yaxşı idi, yarıdan çoxu rahatlıq götürməlidir. Çünki bu insanın keyfiyyətinə təsir edən amillərdir. Amma baxmaq görək, bundan lazımı qaydada, gücümüz çatan şəkildə edirikmi? Beləliklə, çalışılmalıdır ki, insanlar öz milli müstəqilliyin potensialından daha yaxşı istifadə edə bilsin, daha çox imkan tapsın. Görünür bu sahə-

yə diqqəti artırmağa ehtiyac var".

Tanınmış psixoloq Azad İsayadə isə məsələyə bu cür yanaşdı: "Yaşlı nəsildə SSRİ-ni nostalji ilə yada salanlar var. Bu da öz təsirini göstərir. Onlar heç də həmin dövrdə istər iqtisadi, istərsə də siyasi, sosial hüquqlarının pozulmasından narazı deyillər. Həmin dövrü daha ədalətli hesab edirlər, halbuki bu, belə deyildi. Keçmişimiz reallıqdan həmişə daha yaxşı olub. Birçə psixoloji fərq edən arqument odur ki, o zaman varlı ilə kasıb arasında fərq indiki kimi böyük olmadığından, insanlarda aldadıcı ədalətli cəmiyyətin qurulması kimi qəbul olunurdu. Halbuki biz başa düşürük ki, həmin dövrdə hamı ədalətsiz yaşayırdı, sadəcə arada fərq yox idi".

□ **Xalidə GƏRAY**
musavat.com

Bakı və Abşerondakı sürüşmə təhlükəsi olan ərazilər

Ekspert: "Bir ay ərzində ölkə ərazisindən 100-dən çox vətəndaş sürüşmə ilə bağlı bizə müraciət edir"

Bakıda son zamanlar sürüşmə zonaları aktivləşib. Nəticədə Bayıl yamacında onlarla ailənin həyatı təhlükədədir. Lakin paytaxt ərazisində sürüşmə təhlükəsi təkə Bayılda deyil. Hazırda paytaxtın bir çox əraziləri sürüşmə baxımından aktiv zonalara hesab edilir ki, həmin yerlərdə də insanlar ev tikib, yaşamaqda davam edirlər. Yəni onlar da hər an Bayıl yamacından yaşayan insanların vəziyyətinə düşə bilərlər.

Bəs Bakının sürüşmə zonaları konkret olaraq hansı ərazilərdir?

Coğrafiya İnstitutunun mütəxəssislərinin apardıqları tədqiqatlara görə hazırda Bakıda Əhmədli şosesi, Zığ şosesi, Binəqədi, Bayıl, Badamdarda Qurd qapısı, Qanlı göl, Lökbatan yamacı, Qaradağ rayonu, Qobustan və Ələt qəsəbələrində doğru olan ərazilər, Masazır gölünün ətrafında - ümumilikdə təxminən 20 yerdə böyük sürüşmə sahəsi var. Bu ərazilərdə sürüşmə sahələri geniş yayılıb və həmin ərazilər sürüşmə baxımından yaşamaq üçün olduqca təhlükəli hesab edi-

lir. Buna baxmayaraq həmin sürüşmə sahələrində 150 mindən çox əhali məskunlaşıb. Sürüşmə zonaları hər zaman aktiv olmasa da ümumilikdə əlverişli şərait yarandığı anda problemlər ortaya çıxır. Belə ki, sürüşmələr daha çox qar yağdıqdan sonra baş verir. Lakin təbii amillərlə yanaşı su, kanalizasiya borularının köhnəlməsi və həmin ərazilərdə çoxsaylı iritonnajlı maşınların hərəkəti, insanların yamacları kəsib evlər tikməsi də sürüşməyə səbəb olan amillərdir. Bayılda son 20-25 ildə sürüşmənin daha da aktivləşdiyini bildirilsə də, yuxarıda qeyd etdiyimiz

digər ərazilərdə də durum heç də ürəkəçən deyil. Məsələn, Masazır gölüne yaxın ərazilərdə tez-tez sürüşmə baş verir. Elə ötən il həmin ərazidə sürüşmə nəticəsində bir ev tamamilə uçmuşdu.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, ildən-ildə Azərbaycanda sürüşmə sahələrinin sayı artır. 1980-ci ildə Azərbaycanda 100 yaşayış məntəqəsində sürüşmə qeydə alınmışdı, indi bu göstərici 400-ə yüksəlib.

"Yeni Müsavat"a danışan **Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin Geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov** hər ay nazirlik ölkə ərazisində olan sürüşmələr haqqında bülleten hazırlayıb, 11 quruma göndərir:

"Bu bülletenlərdə Abşeron yarımadasında olan sürüşmələr haqqında, qədim

sürüşmə ərazilərində olan monitorinqlərin nəticələri, eyni zamanda vətəndaşlar tərəfindən edilən müraciətlər əraşdırılır, bülletendə öz əksini tapır. Bəzən olur ki, bir ay ərzində ölkə ərazisindən 100-dən çox vətəndaş sürüşmə ilə bağlı bizə müraciət edir. Gələn həftə ərzində də bütün ölkə ərazisində olan sürüşmə ilə bağlı eyni qaydada bülleten hazırlayıb, yayacağıq. Bu gün sözü gedən Bayıl ərazisi haqqında da bülletendə məlumatlar yer alıb. Bayılla bağlı məlumat yayıldı ki, guya orada dağın altından iki çay gedir. Bu sözü mütəxəssis deyə bilməz. Təbiətdə elə bir hadisə baş verə bilməz. Yerin altında çay ola bilməz. Özü də bunu Bayılda yazıblar. Ola bilər ki, müəyyən sulu laylar ola bilər. Sulu laylar var və bu, başqa yerdir. Əvvəllər ca-

maat söyləyirdi ki, Xəzər dənizinin altından neft axıb, İrana gedir. Bu da həmin söhbətə oxşayan bənzətmədir".

Ekspert Masazır ərazisində baş verən sürüşmələrdən də danışdı:

"Orada yamacı kəsib, ev tikiblər. Duzlu göl deyilən ərazi var ki, həmin ərazidə binalar, fərdi yaşayış evləri tikiblər. Nəticədə torpağın dayanıqlığı itib. Həmin ərazidə olan torpaq qumlu, gilli süxurlardır. Ona görə də tez doyur və ağırlıq olan kimi sürüşür. Oradakı sürüşmə də vətəndaşların özlərinin günahından baş verir. Bu, qəti şəkildə belədir. Orada ev tikmək, yamacı kəsmək olmazdı. İndi həmin torpaqları hansı qurumlar əhaliyə verib, bu da onların öz işləridir".

Ekspert bildirib ki, qərar da qəbul olunub ki, sürüşməyə meyilli ərazilərdə tikinti aparmaq üçün Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, eyni zamanda Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xüsusi rəyi olmalıdır:

"Layihə də bu rəyə uyğun olaraq hazırlanmalıdır ki, gələcəkdə sürüşmə baş verərsə, nisbətən də olsa onun qarşısı alınsın. Onu da qeyd edim ki, vətəndaşların özlərindən də çox şey asılıdır. Təvsiyə edirəm ki, insanlar ilk olaraq təbiətə çox müdaxilə etməsinlər. Harada gəldi, yamacı kəsməsinlər. Suvarma apardıqları zaman isə bunu fontan şəklində etməsinlər. Bütün bunların hamısı gələcəkdə həmin ərazidə fəsadların yaranmasına səbəb olur".

□ **Əli RAİS**
□ "Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 20 (6909) 27 yanvar 2018

Boyu uzun olduğu üçün maşın sürməsi qadağan edildi

Məhkəmə boyu uzun olan britaniyalıya maşın sürməyi qadağan edib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Telegraph"ə istinadən xəbər verir. Polis 26 yaşlı Nyukasl şəhər sakini Adam Elliotu kabrioleti ilə gedəndə saxlayıb. Polislərin diqqətini çəkən kişinin şüşədən çıxan başı olub. Onlar sürücünün maşını ayaqüstə idarə etməsindən şübhələniblər. Daha sonra isə məlum olub ki, avtomobil satışı ilə məşğul olan kişinin boyu 200 santimetr təşkil edir. Buna görə də idarə etdiyi maşına zorla yerləşib. "Polis iddia edirdi ki, mən maşını ayaq üstə idarə etmişəm, amma bu, belə deyildi. Sadəcə mən bu maşın üçün çox hündürəm."

İş daha sonra məhkəməyə verilib. Məhkəmədə isə ona bildirilib ki, təhlükəli şəkildə maşın idarə etdiyi üçün günahkardır. "Açıq-aydın görünür ki, siz maşını o cür idarə etməklə özünüzü göstərməyə, uzun boyunuzla fəxr etməyə çalışmışsınız. Bununla da digər sürücülərin diqqətini özünüze cəlb edib, qəza vəziyyəti yaradırdınız".

Elliotu minimum fevralın 27-ə qədər sükan arxasında oturmağı qadağan ediblər. Həmin tarixdə məhkəmənin növbəti iclası keçiriləcək. Həmin iclasda gənc sürücü üçün cəza tədbiri seçiləcək.

Meymun iti övladlığa götürdü

Hindistanın Madhya Prades ştatının Karel şəhərində meymun evsiz bir iti öz himayəsinə götürüb. Meymun ondan bir dəqiqə belə olsun ayrı dayanmır. "Ruptly"də yayılan kadrlara görə, o, arxa ayaqları ilə sürətlə qaçır, qabaq ayaqları ilə iti rahatlıqla tutur. Qeyri-adi hadisəyə bütün yerli sakinlər maraqla tamaşa edirlər. Eyni hadisə 2016-cı ildə də baş vermişdi. Həmin vaxt da Hindistanın Erod şəhərində bir makaka-rezus cinsi meymun bir balaca iti övladlığa götürmüşdü. O, balaca iti digər itlərdən almış və onu özündən bir addım da kənara buraxmırdı. Şahidlər isə güman edirdilər ki, meymun öz balasını itirtdiyi üçün iti onun yerinə qoyur. Makaka-rezus dünyada meymun növlərinin ən geniş yayılanıdır. Onlara Hindistanda, Banqladşda, Pakistanda, Nepalda, Taylandda, Əfqanıstan-

da, Vyetnam və Çində rast gəlmək mümkündür. Hindlilər onu müqəddəs heyvan hesab edirlər.

da, Vyetnam və Çində rast gəlmək mümkündür. Hindlilər onu müqəddəs heyvan hesab edirlər.

Oğlunun bədənindən cin çıxarmaq istədi, məhkəməyə düşdü

Niderlandda oğlundan cin çıxarmaq istədiyini deyən ana qəddar davranışa görə məhkəməyə düşüb. Bu barədə BBC News xəbər verir. 25 yanvarda Niderlandın Rurmond şəhərində keçirilən məhkəmədə bu işə baxılıb. Bu, ölkədə bu qəbildən olan ilk məhkəmədir. 9 yaşlı oğlunu pis ruhlarından xilas etmək üçün 39 yaşlı qadın uşağın əlini sobanın içinə salıb. Bundan başqa, qadın uşağın qulaqlarını pambıqla doldurub və onun dinləmə qabiliyyətini zədələyib. 2016-cı ildən etibarən uşaq qəyyumluğa götürülüb. Qadının vəkili isə dedi ki, onu qəddar davranışda ittiham etmək olmaz. Çünki onun hərəkətləri uşağı qorumaq məqsədi daşıyırdı. Bu halda qadın öz uşağını qoruduğunu düşündüyü üçün hər hansı cəzayı haqq etmir.

Kriminal fəlsəfə üzrə professor Yeruna ten Vorde isə məhkəmədə çıxış edərək deyib ki, motivindən asılı olmayaraq qəddar davranış elə qəddar davranış deməkdir. Qəddar davranışların müşayiəti ilə cin çıxarmağa çalışmaq və bu zaman uşağa zədə vurmağın heç bir izahı və açıqlaması ola bilməyəcəyini deyən professorun sözlərinə görə, uşağın anası başqa cür düşünə bilər, amma bu, faktı dəyişmir.

Gözlənilir ki, məhkəmə ekspert kimi antropoloqların da rəyini dinləyəcək və cin qovulmasının elmi əsaslarını izah edəcək. Rəsmi rəqəmlərə görə, Niderlanddakı müsəlmanların 80 faizi psixi pozuntuların cinlər ucbatından baş verdiyini düşünür.

QOÇ - Əsas vaxtınızı istirahətə yönəltməyə çalışın. Hər hansı fiziki iş səhhətinizə mənfi təsir göstərə bilər. Bu gün cinsi yaxınlıq, ağır fiziki işlərə girişmək və səfərə çıxmaq sizin üçün yolverilməzdir.

BUĞA - O qədər də ürəkəcan olmayan maddi durumunuzu dirçəltmək üçün müəyyən imkanlar qazanacaqsınız. Bütəcənizi artırmaq istiqamətində dəstək ala bilərsiniz. Kobudluğa yol verməyin.

ƏKİZLƏR - Ayın bürcünüzdə olmasına baxmayaraq gün ərzində ümumi ovqatınız yüksək olacaq. Saat 14-dən sonra xoş hadisələrlə üzləşəcəksiniz. Axşamısa ciddi müzakirələrdə iştirakınız gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Saat 15-ə qədər hər bir görüşü təxirə salmağınız məsləhətdir. Əks təqdirdə gözlədiyiniz uğurlardan uzaq düşəcəksiniz. Özünə qapılmağa da dəyməz. Günün ikinci yarısını gözləyin.

ŞİR - Hər mənada uğurlu təqvimdir. İstər şəxsi bütəcənizi artırmaq istiqamətində, istərsə də işgüzar sövdələşmələrdə irəliləyişləriniz mümkündür. Amma məbadə fəalçı yanına gediniz.

QIZ - Ulduzlar yalnız qarşılıqlı əlaqələr zəminində uğurlara yiyələnəcəyinizdən xəbər verir. Bu baxımdan gəzintiyyə çıxmaq, qonaq getmək səmərəlidir. Riskli işlərdən yayının.

TƏRƏZİ - Bu gün istirahət etmək fikriniz çətin ki, baş tuta. Əksinə, ikitərəfli sövdələşmələrə və yeni işlərə başlamaq lazımdır. Bütəcənizdə artım da ola bilər. Axşama doğru mübahisələrdən uzaq qaçın.

ƏQRƏB - Tərəfdaşlarınızla aranızda müəyyən mübahisələr olsa da, özünüzü təmkinli aparmalısınız. Deyilən hər sözə ciddi yanaşmayın. Yaxşı olar ki, bütün gücünüzü fəaliyyətə yönəldəsiniz.

OXATAN - Astroloji göstəricilər günün birinci yarısını müəyyən qədər gərgin tərzdə başa vuracağınızı bəyan edir. Sonrakı müddətdə isə ətrafınızda olanların rəğbətini qazanacaqsınız.

OĞLAQ - Deyəsən, Göy qübbəsi əzablarınıza görə sizə güzəştə getmək fikrinə düşüb. Bu səbəbdən də əksər məsələlərdə yardımçınız olmaqdadır. Səfərə çıxmaq və varlanmaq ehtimalınız da var.

SUTÖKƏN - Olduqca uğurlu təqvimdir. Ulduzlar bir tərəfdən əlverişli təkliflər alacağınızı, digər tərəfdənə maliyyə uğurlarına nail olacağınızı bildirir. Hər mənada niğbin olmağa əsas var. Münasibətləri də qoruyun.

BALİQLAR - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözləyir. Bu amil daha çox sevgi zəminində reallaşacaq. İş yerində isə həmkarlarınızla xırda mübahisələriniz gözlənilir. Çılgınlıqdan uzaq olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Xəsis çimli 2 min km-i velosipedlə getmək istədi, azdı

Yeni il bayramını evində keçirmək istəyən Çin sakini velosipedlə yola düşüb. Amma yanlış istiqamətdə yol aldığı üçün evinə yox, başqa yerə gedib. Onu yolda Uxu şəhər polisi saxlayıb. O, polisə bildirib ki, işlədiyi Jiçao şəhərindən evinin yerləşdiyi Sisi-kara getməyə hazırlaşır. Amma asayış keşikçiləri ona izah ediblər ki, yanlış istiqamətdə hərəkət edir. Velosiped həvəskarının evə çatması üçün daha 2 min kilometr məsafə qət etməsi lazım idi. Bir ay ərzində o, evindən 500 kilometr aralı düşüb. Kişinin sözlərinə görə, nəqliyyat vasitəsi olaraq velosipedi qənaət məqsədilə seçib. İstiqaməti isə yoldan keçənlərdən soruşub. Polislər ona doğma şəhərinə çatması üçün qatar bileti alıblar. Çindəki yeni il bayramı yerli təqvimə görə 2017-ci ilin 28 yanvarına təsadüf edir. Bu ölkədə bayram tədbirləri 2 fevrala qədər davam edir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100